

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

6^e JAARGANG

WOENSDAG 5 JANUARI 1921

No. 262

INHOUD

	Blz.
INTERNATIONALE KAMER VAN KOOPHANDEL TE PARIJS door <i>H. R. du Mosch</i>	1
Het VIIde Internationaal Postcongres te Madrid I door <i>A. H. Kymmell</i>	3
Stukwerk door <i>Nico J. Polak</i>	4
Het Nieuwe Djambi-Ontwerp (Slot)	5
Economische Verwachtingen	7
Het Credietplan—Ter Meulen	8
AANTEKENINGEN:	
Studie in de economie aan de Universiteiten	10
Wijziging in de organisatie der Londensche Effectenbeurs	10
Kleinhandelsprijzen	11
OVERZICHT VAN TIJDSCHRIFTEN	11
MAANDCIJFERS:	
Ontvangsten van Spoor- en Tramwegmaatschappijen Augustus 1920	12
Résumé uit het „Monthly Bulletin of Statistics”	12
Giro-omzet bij de Nederlandsche Bank	13
Giro-kantoor der Gemeente Amsterdam	13
Postchèque en Girodienst	13
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	13—20
Geldkoersen. Effectenbeurzen.	
Wisselkoersen. Goederenhandel.	
Bankstaten. Verkeerswezen.	

INSTITUUT

VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

Algemeen Secretaris: *Mr. G. W. J. Bruins.*Assistent-Redacteur voor het weekblad: *D. J. Wansink.*Secretariaat: *Pieter de Hooghweg 122, Rotterdam.*Aangeteekende stukken: *Bijkantoor Ruige Plaatweg 37.*Telef. Nr. 3000. Telegr.adres: *Economisch Instituut.*Postcheque en girorekening *Rotterdam No. 8408.*

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p.
in Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 22,50
per jaar. Losse nummers 50 cents.

Leden en donateurs van het Instituut ontvangen
het weekblad gratis.

De verdere publicaties van het Instituut uitgaande
ontvangen de abonné's, leden en donateurs kosteloos,
voor zoover daaromtrent niet anders wordt beslist.

Advertentiën f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonne-
ment volgens tarief. Administratie van abonnementen
en advertenties: *Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-
Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage.*

3 JANUARI 1921.

De laatste week van het jaar bracht slechts geringe
verandering op de geldmarkt. De prolongatierente
was over het algemeen iets vaster; aanvankelijk werd
4½ pCt. genoteerd, maar daarna 4¾ en 5 pCt. Daar-
entegen was het particulier disconto wat lager en kon
men vooral in het laatst der week gemakkelijk voor
4 pCt. plaatsing vinden.

* * *

De wisselmarkt was, zoals te verwachten was, met
het oog op het einde van het jaar en de korte werk-

week zeer stil. In het begin der week waren Ponden,
Francs en Marken iets lager en New York vaster,
maar later was New York weder aangeboden en trok-
ken de andere koersen aan. Overigens heerschte een
zeer vaste stemming voor de Noordelijke koersen,
zoowel Skandinavië als Finland was aanzienlijk
vaster, en eveneens voor Spanje dat van 41,— tot
43,25 kon stijgen. Daarentegen was Buenos Aires
opnieuw flauwer en bereikte heden het normale goud-
punt, 1,05 à 1,06.

LONDEN, 31 DECEMBER 1920.

Om voorbereid te zijn op de jaarswisseling heeft de
markt onmiddellijk na de Kerstdagen groote bedra-
gen één-weeks-geld van de „Old Lady” geleend tegen
7½ pCt., doch aangezien schatkistwissels, die inmid-
dels vervielen, nog meer geld losbrachten, was de
markt ruim voorzien. De jaarswisseling zelf was dus
gekenmerkt door een bijzonder gemakkelijken toe-
stand. 5 pCt. werd gevraagd voor hernieuwing van
dag-tot-dag geld, terwijl nieuw geld 4 pCt. kostte.
Saldi waren aangeboden tegen 4 pCt. Gedurende de
week was 7-daags-geld grif gevraagd tegen 6½ pCt.

De discontomarkt was stil, 2- en 3-maandspapier
deed 6¼/16—6¾ pCt., viermaands dito, terwijl de zes-
maandswissel op 6½—6¼/16 pCt. onveranderd bleef.

INTERNATIONALE KAMER VAN KOOP-
HANDEL TE PARIJS.

Nu ook Nederland de uitnodiging heeft bereikt,
deel te nemen aan de Internationale Kamer van
Koophandel, tot welker oprichting te Parijs in Juni
van dit jaar is besloten, verdient het aanbeveling, de
bizonderheden van het tot stand komen en van het
doel van deze instelling ook in ons land meer bekend
te maken.

De wenschelijkheid, een internationaal verband te
leggen tusschen de Kamers van Koophandel en ge-
lijksoortige lichamen in de verschillende landen heeft
zich reeds vóór langen tijd doen gevoelen en zoo had
zich dan ook in het begin van deze eeuw op dit ge-
bied eene internationale vereeniging gevormd met
een permanent comité te Brussel, die om de twee
jaren een congres hield, waaraan de leden dier ver-
eeniging deel namen en waarop belangrijke vraag-
punten van algemeen economischen aard, na inge-
bracht prae-advies, ter sprake werden gebracht.

Met alle waardeering voor het door deze vereeni-
ging verrichte, heeft evenwel de overtuiging post
gevat, dat nog meer kan worden bereikt door middel
van eene blijvende vestiging, waarmede de den han-
del en de nijverheid in de verschillende landen ver-
tegenwoordigende lichamen voortdurend in verbind-
ding staan.

Het voornemen tot het oprichten van bedoelde

Internationale Kamer is te Atlantic City (Vereenigde Staten van Noord-Amerika) in October van het vorige jaar opgevat door voor-mannen op economisch gebied van de Vereenigde Staten van Amerika, Engeland, Frankrijk, Italië en België, die aldaar waren samengekomen tot het houden van de Internationale Conferentie, bijeengeroepen om te beramen, welke maatregelen dienden te worden getroffen ten einde het economisch herstel van de wereld, dat zoo zeer onder de gevolgen van den oorlog gebukt ging, te bevorderen. In Juni van dit jaar heeft te Parijs een congres plaats gevonden van Kamers van Koophandel uit genoemde landen, waarop tot het oprichten van de „Chambre de Commerce Internationale” te Parijs is besloten.

Het mag wellicht uit zeker oogpunt te betreuren zijn, dat aan dit congres — althans met stemrecht — slechts hebben kunnen deel nemen vertegenwoordigers van Kamers van Koophandel uit de zoeven genoemde vijf landen; uit een oogpunt van praktijk en bespoediging van zaken is het misschien echter niet onjuist gezien geweest, de constitueerende vergadering door een niet te groot aantal afgevaardigden te doen houden.

Ofschoon dus ook Nederland geen verzoek ontving, zich ter voormelde vergadering te doen vertegenwoordigen, bleek toch reeds vóór den aanvang hiervan, dat men — zoodra de Internationale Kamer zou zijn opgericht — spoedig eveneens ons land zou uitnodigen aan deze nieuwe organisatie deel te nemen.

Hierop voorbereid, werd het nuttig geacht, iemand naar Parijs te zenden; de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Amsterdam vaardigde mij hiertoe af en zoo had ik het voorrecht, alle desbetreffende openbare besprekingen, die van den 23en tot en met den 30en Juni j.l. te Parijs werden gevoerd, aan te hooren, waartoe mij door één der hoofdleiders van het Congres welwillend gelegenheid werd geboden.

Werkelijke leden van de Internationale Kamer van Koophandel kunnen worden alle instellingen op het gebied van den handel en de nijverheid, die zich aan het bevorderen van algemeene belangen wijden en dus geene persoonlijke of politieke doeleinden nastreven in de bij den Volkenbond aangesloten staten; niet-stemgerchtigd lid kunnen ook particulieren en firma's in genoemde landen worden, alles op in de Statuten aangegeven wijze en voorwaarden.

De leiding van de Internationale Kamer zal worden gevoerd door eenen Raad van Beheer, gekozen door de vertegenwoordigers van de verschillende landen, wier Kamers van Koophandel en soortgelijke lichamen deelnemen aan de Internationale Kamer, uit welken Raad een Uitvoerend Comité wordt gekozen en waaraan een Algemeen Secretariaat is toegevoegd.

Het verband tusschen de Internationale Kamer en de leden daarvan in de verschillende landen wordt gelegd door de instelling van Nationale Comité's in al die landen; door tusschenkomst van deze Comité's vindt ook de voordracht tot het lidmaatschap van de Internationale Kamer van Koophandel plaats.

Ter nadere omschrijving van het doel van de Internationale Kamer van Koophandel diene navolgende vrije vertaling van Artikel II en III van hare grondwet:

Art. II: De Internationale Kamer van Koophandel heeft ten doel, de onderlinge betrekkingen tusschen de verschillende landen op zaken-gebied te vergemakkelijken, centrale leiding te geven aan hetgeen op internationaal gebied van handel en nijverheid dient te geschieden, bij te dragen tot het bevorderen en het behouden van den vrede door het bevestigen van vriendschappelijke verbandingen tusschen de landen en de burgers dier staten en het inroepen van de medewerking van alle zakenlieden en instellingen, die zich aan de ontwikkeling van handel en nijverheid wijden.

Art. III: De Internationale Kamer van Koophandel vormt eenen band tusschen de belangrijkste economische lichamen in alle landen, die deel uitmaken ervan, afzonderlijk in elk dier landen in eene nationale groep vereenigd.

De besprekingen, die ik te Parijs met vooraanstaande mannen te dezer zake heb mogen voeren, hebben bij mij de overtuiging gevestigd, dat Nederland niet mag ontbreken aan de rij van landen, die zich in de Internationale Kamer van Koophandel vereenigen, te minder waar het mij zeker wil voorkomen, dat dit lichaam binnen niet al te langen tijd ook werkelijk internationaal zal worden.

Ter staving hiervan zij het mij veroorloofd de woorden aan te halen, uitgesproken door den tegenwoordigen President der Fransche Republiek, destijds nog Minister-President, den heer A. Millerand, aan het slot van zijne rede, waarmede hij in de Sorbonne te Parijs op 30 Juni 1920 de Internationale Kamer van Koophandel inwijdde:

„Messieurs, vous allez vous mettre au travail. Plus tard, lorsque les fondations de la maison que vous entreprenez de construire seront assises, vous en élèverez les étages. D'autres adhérents, d'autres alliés, des neutres viendront se joindre à vous. L'heure sonnera d'admettre ceux-là mêmes qui nous ont combattus.”

Zooals in den aanhef van dit korte overzicht reeds vermeld, heeft het Uitvoerend Comité van de Internationale Kamer van Koophandel zich tot de Maatschappij van Nijverheid en verschillende Kamers van Koophandel in Nederland gewend met het verzoek, lid te worden van deze instelling.

Dientengevolge en met het oog op het vormen van een Nationaal Comité in Nederland, zooals zulks in de Statuten van de Internationale Kamer wordt aangegeven, heeft er overleg plaats gehad tusschen den Nijverheidsraad en de Kamers van Koophandel en Fabrieken te Amsterdam, Rotterdam en 's-Gravenhage.

Zulks leidde tot het samenstellen van een voorloopig Comité tot voorbereiding van de stichting van eene nationale organisatie in ons land; bedoeld Comité bestaat uit de heeren:

Mr. J. C. A. Everwijn, Voorzitter van den Nijverheidsraad.

G. S. de Clercq, Gedelegeerde van den Nijverheidsraad.

E. P. de Monchy, Voorzitter van de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Rotterdam.

H. R. du Mosch, Gedelegeerde van de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Amsterdam.

H. J. Borghols, Voorzitter van de Kamer van Koophandel en Fabrieken te 's-Gravenhage.

Mr. A. J. Moll Schmitzler, Secretaris van de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Amsterdam.

Mr. Dr. H. J. D. van Lier, Secretaris van de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Rotterdam.

Mr. J. E. Claringbould, Secretaris van de Kamer van Koophandel en Fabrieken te 's-Gravenhage, Prinsegracht 25.

De heer Mr. Everwijn is Voorzitter, de heer Mr. Claringbould Secretaris van dit Comité.

Op 11 November j.l. heeft meermeld Voorloopig Comité te 's-Gravenhage eene bespreking gehad met den heer Bedford, President van de „Standard Oil Company of New-Jersey” (V. S. van Amerika) en Vice-President van de Internationale Kamer van Koophandel, die opnieuw heeft aangedrongen op het deelnemen aan deze instelling door Nederland, als reeds sedert vele eeuwen een der belangrijkste landen van handel en scheepvaart.

Ook de heer Bedford verklaarde ten volle in te zien, dat de nieuwopgerichte Kamer van Koophandel, indedaad internationaal dient te zijn en dat daartoe dus ook binnen gereeden tijd „de onmiddellijke burenen” van Nederland zullen worden toegelaten.

Op de desbetreffende tot hem gerichte vraag antwoordde de heer Bedford wijders, dat het niet alleen van zelf spreekt, dat Nederland niet slechts autonoom zal zijn ten opzichte van het bevorderen van het lidmaatschap van Nederlandsche instellingen en personen, doch tevens met betrekking tot de onderlinge verdeeling van de door Nederland ter zake uit te geven gelden en van de bijdrage van Nederland aan de Internationale Kamer.

Ook vertrouwt de heer Bedford, dat ten aanzien van de vertegenwoordiging van de verschillende landen in het Uitvoerend Comité, waarin thans de vijf landen, die de Internationale Kamer oprichtten, het meerendeel van de zetels innemen, gereedelijk eene regeling zal kunnen worden getroffen, die geenerlei bevoorrechtiging in zich sluit.

Met betrekking tot het met den heer Bedford gevoerde onderhoud blijve ten slotte niet onopgemerkt, dat de heer Bedford nog eens den nadruk er op legde, dat alle politiek in de Internationale Kamer is buitengesloten en dat reeds uit dien hoofde voor haar een uitgestrekt arbeidsveld open ligt naast dat, waarop de Economische Afdeling van den Volkenbond zich reeds beweegt. Immers men is ervan overtuigd, dat het regelmatige verkeer tusschen de zaken-lieden van de gansche wereld in een lichaam als de Internationale Kamer zal leiden tot het uit den weg ruimen van menige belemmering op internationaal-economisch gebied, zonder dat hiertoe stappen van meer ingrijpenden en vaak ernstigen aard zullen moeten worden gedaan.

De heer Bedford liet zich hieromtrent ongeveer als volgt uit:

„Men zal niet treden op het eigenlijke terrein der Regeeringen en men zal zich derhalve onthouden van bespreking van of bemoeiing met vraagstukken van politieke aard. De internationale Kamer heeft, in tegenstelling met den Volkenbond, geen officieel karakter.”

„De Internationale Kamer zal overeenstemming trachten te verkrijgen omtrent die vraagstukken, waarover zakenmensen met onderling goedvinden eene regeling kunnen treffen of voorbereiden, terwijl ten opzichte der vraagstukken, voor welke oplossing men de medewerking van eenige Regeering behoeft, men de conclusies, waartoe de Internationale Kamer mocht komen, behoort lijk met redenen omkleed ter kennis der daarvoor in aanmerking komende Regeering brengen zal.”

Nadat het Voorloopig Comité zich ter zake voldoende onderricht achtte, heeft het eenen oproep gericht tot een vijftigtal groote organisaties op het gebied van den geld- en goederenhandel, van de nijverheid en de scheepvaart in de drie groote steden van ons land, tot het bespreken van de vraag, of Nederland al dan niet aan de Internationale Kamer dient deel te nemen.

In de hiertoe op 3 Dec. j.l. te 's-Gravenhage belegde vergadering van vertegenwoordigers van voormelde organisaties zijn de volgende drie voorstellen ter tafel gebracht:

1e. Men verklare zich in principe bereid tot deelneming van Nederland aan de Internationale Kamer van Koophandel en verbindte zich eveneens in principe, als lid tot eene Nederlandsche sectie van genoemde Kamer toe te treden, onder voorbehoud, dat de voorwaarden van toetreding ongeveer zullen zijn als ter vergadering besproken en men in elk geval de vrijheid zal hebben, zich over de al of niet aanneembaarheid van die voorwaarden uit te spreken, wanneer deze definitief zijn vastgesteld, wat op eene latere constituerende vergadering van de Nederlandsche sectie zou kunnen geschieden.

2e. Men keure goed, dat het Comité de noodige stappen doet om de Nederlandsche organisatie ook tot de Nederlandsche Koloniën uit te strekken.

3e. Men keure goed, dat het Voorloopig Comité zich met het Bestuur van de Internationale Kamer van Koophandel te Parijs in verbinding stelt om over de voorwaarden van toetreding van Nederland nader overleg te plegen.

De strekking der laatste twee voorstellen werd door genoemde vergadering met algemeene stemmen goedgekeurd.

Ten aanzien van het eerste voorstel werd inmiddels van de meeste der ter vergadering vertegenwoordigde organisaties eene nadere betuiging van instemming ontvangen.

Nu dus reeds door een groot aantal vooraanstaande lichamen in Nederland de wenschelijkheid is erkend van de aansluiting van ons land bij de Internationale Kamer, vermeent het Voorloopig Comité overeenkomstig den wensch van de Internationale Kamer van Koophandel te Parijs te handelen, door de Nederlandsche Kamers van Koophandel uit te noodigen, door middel van de Nationale Organisatie toe te treden tot de Internationale Kamer.

„De groote moeilijkheid” — zoo leest men in het desbetreffende schrijven van het Voorloopig Comité — „is echter deze, dat tengevolge van de thans aangevangen reorganisatie vele bestaande Kamers worden opgeheven of samengevoegd en de nieuw te vormen Kamers voorloopig nog niet aanwezig zijn. Om niettemin de Kamers van Koophandel in de gelegenheid te stellen, reeds thans eene plaats in de organisatie in te nemen, stelt het Voorloopig Comité aan de Commissies, als bedoeld bij art. 26 van de Wet op de Kamers van Koophandel 1920, Staatsblad No. 152, de vraag, of zij bereid zijn zich in principe over de vorenstaande punten uit te spreken en of zij bij instemming met deze punten de moreele verplichting op zich willen nemen om ook bij de later in haar ressort te verkiezen Kamer van Koophandel haren invloed aan te wenden, dat deze Kamer in de plaats der Commissie tot de Nationale Organisatie toetrede.”

Zoodna mogelijk zal, na ontvangst van het antwoord van de betrokken Commissies, de constituerende vergadering van de Nationale Groep voor Nederland worden gehouden en daarin het definitieve Nationale Comité worden gekozen.

Reeds heeft het Voorloopig Comité zich telegrafisch in verbinding gesteld met de Kamer van Koophandel te Batavia en met vooraanstaande mannen in Nederland op economisch gebied van West-Indië, ten einde eene samenwerking tusschen Nederland en Nederlandsch-Oost- en West-Indië ook ten deze tot stand te brengen en zich hierdoor voor Groot-Nederland van een zoo belangrijk mogelijke plaats in de Internationale Kamer te Parijs te verzekeren.

De voorbereidingen tot het oprichten van de Nationale Groep van Groot-Nederland in de Internationale Kamer zijn dus getroffen.

Ten volle beaam ik de juistheid van de volgende beschouwing van den Voorzitter van de Internationale Kamer, den heer E. Clémentel, Oud-Minister van Handel in Frankrijk, dat:

„Jamais il n'a été plus nécessaire de créer entre les milieux économiques des grands pays industriels un contact, qui seul peut permettre d'apporter des remèdes énergiques à la crise dont souffrent actuellement, à des degrés divers, toutes les nations. La collaboration sur le terrain international des industriels, des commerçants et des financiers est le moyen le plus efficace pour rétablir l'équilibre économique.”

Ik spreek het vertrouwen uit, dat Nederland, dat zoowel te Brussel als te Genève bij de behandeling van de vele wereldvragen, die daar ter sprake zijn gekomen, eene zoo vooraanstaande plaats heeft weten in te nemen, ook in hooge mate zal bijdragen tot het bereiken van het doel, dat de Internationale Kamer van Koophandel zich vóór oogen stelt.

H. RUD. DU MOSCH.

Amsterdam, December 1920.

HET VIIDE INTERNATIONAAL POST- CONGRES TE MADRID.

I.

Het Algemeen Postcongres te Madrid op 1 October 1920 in plechtige zitting geopend door Z. M. den Koning van Spanje en op 30 November d.a.v. gesloten, behoort reeds weder tot de geschiedenis.

Al zijn de resultaten van het congres voor het publiek niet bijzonder groot, toch is het aan te merken als het merkwaardigste der tot dusver gehouden congressen en wel voornamelijk omdat het na den wereldoorlog de eerste bijeenkomst is geweest waar nagenoeg alle volken der aarde waren vertegenwoordigd.

De geest, welke er heerschte mag men uitnemend noemen en dit spreekt te meer, waar personen, die in den oorlogstijd in zoo geheel andere verhoudingen tegenover elkander hadden gestaan, inderdaad goedmoedig naast elkander waren gezeten, om de belangen van de postunie te bespreken. De toon der beraadslaging verried over het algemeen onderlinge waardeering en deed den wil tot uiting komen, om het internationaal postverkeer zooveel mogelijk en spoedig weer in normale banen te leiden.

Ik acht het gelukkig, dat alles zoo goed is verlopen. De oorzaak hiervan is voornamelijk te zoeken in het beleid der leiding van het congres, dat zorg heeft gedragen, dat, wat de samenstelling van de bureaux der verschillende commissies betreft, geheel de traditie werd gevolgd van vorige congressen. Van achteruitstelling van eenig land in bedoeld opzicht is geen sprake geweest. Ieder heeft zijn oude plaatsje om zoo te zeggen weer ingenomen en dat gaf een gevoel van rust en is stellig het geheele verloop van het congres ten goede gekomen.

En toch is er strijd gevoerd en deze is naar mijne bescheiden meening wel degelijk een gevolg van de verhoudingen, na den wereldoorlog ontstaan. Heel spoedig bleek, dat het verarmde Europa geheel andere belangen, geheel andere begeerten had dan de Vereenigde Staten van Noord-Amerika en de Zuid- en Middel-Amerikaansche republieken. Maakten de toenemende tekorten op de Europeesche postbudgetten het noodig tot portverhoging over te gaan, door Noord-, Zuid- en Middel-Amerika, zoo beweerden althans de gedelegeerden van deze landen, werd portverhoging hoegenaamd niet gewenscht.

Die strijd kwam mog meer uit bij de behandeling van de artikelen van Hoofdverdrag en Reglement, welke betrekking hebben op de betaling van transitkosten.

Kortweg werd door de genoemde Amerikaansche Staten bepleit, afschaffing van de betaling van transitkosten. Deze kosten zijn verschuldigd aan derde Administratiën voor het vervoer van vreemde brievenmalen. Heftig is over dit punt gediscuteerd. Zelfs hebben voornamelijk de Zuid-Amerikaansche Staten, in dezen krachtig bijgestaan door de delegatie van Noord-Amerika, weten gedaan te krijgen, dat eene afzonderlijke commissie werd ingesteld om de transitquæstie à fond te behandelen en te bespreken.

Die besprekingen hebben er ten slotte toe geleid, dat de bestaande regeling der transitbetaling is gehandhaafd, een succes voor Amerika in zoover dat daardoor voorstellen tot verhoging dier rechten van de baan zijn geraakt. De hardnekkige pogingen door de Amerikaansche Staten te Madrid aangewend om tot afschaffing, althans tot vermindering der transitrechten te geraken doen verwachten dat dit punt op het aanstaande congres te Stockholm in 1924 opnieuw ter sprake zal worden gebracht. 't Is, zooals van zelf spreekt, thans niet te zeggen welke beslissing dan zal vallen, maar ik waag het te veronderstellen, dat, als geene voor de Amerikaansche Staten aanneembare oplossing wordt gevonden, het voortbestaan der Unie in zijn tegenwoordigen omvang wel eens in gevaar gebracht zoude kunnen worden.

De drang, welke van de meergenoemde Amerikaansche Staten uitgaat, om eene overheerschende positie in de Unie in te nemen, kwam op merkwaardige wijze tot uiting bij de behandeling van het artikel van het Hoofdverdrag, regelende het stemrecht van protectoraten en Koloniën deel uitmakend van de Unie. Bij dat artikel zijn 19 stemmen toegekend aan verschillende Koloniën en Protectoraten. M.i. mag de billijkheid van die bepaling niet in twijfel worden getrok-

ken, omdat eerstens vele van die Koloniën en Protectoraten eene hooge mate van zelfstandigheid bezitten en tweedens alle op zich zelf staande postadministratiën hebben. Waar bovendien nog vaststaat, dat de belangen van Moederland en kolonie of protectoraat op postgebied soms zeer uiteenloopen, daar is het alleszins juist, dat de Koloniën en Protectoraten zelfstandig hun stem in de Unie kunnen doen hooren.

Deze redeneering wordt echter niet aanvaard door de Amerikaansche Staten. Zij beschouwen dat stemrecht eenvoudig als eene versterking van den invloed van de Moederlanden in de Unie. Kortweg werd dan ook voorgesteld door de Vereenigde Staten van Noord-Amerika, in dezen weder gesteund door de Zuid- en Middel-Amerikaansche Staten, met uitzondering van Ecuador en Columbia, om het betrokken artikel der conventie te schrappen. Het voorstel bracht, zooals te verwachten was, een enorme emotie in de vergadering.

Krachtig werd er tegen opgekomen door de vertegenwoordigers van de Zuid-Afrikaansche Unie, van de Nederlandsche en Portugeesche Koloniën, van Britsch-Indië, Australië, Luxemburg, Portugal en met verontwaardiging door den eersten gedelegeerde van Groot-Brittannië. Voorts door Frankrijk en Japan.

Het voorstel werd ten slotte verworpen met 41 tegen 22 stemmen en 7 onthoudingen, eene stemming, waaraan ook door de Koloniën en Protectoraten werd deelgenomen, niettegenstaande de gedelegeerde van Venezuela had gevraagd hen daarvan uit te sluiten.

Voorstemmers waren de Vereenigde Staten en alle Zuid- en Middel-Amerikaansche Staten, met uitzondering van Columbia en Ecuador — beide laatstgenoemde Staten onthielden zich van stemming — Spanje en Spaansch-Marokko.

Een gelijk lot onderging een tusschenvoorstel van Ecuador om alleen die Koloniën stemrecht te geven, welke een „parlement autonome” hebben.

Ware het eerste voorstel aangenomen, dan zoude de meerderheid in de Unie vrij zeker naar Amerika zijn verlegd en zouden wellicht ingevoerd worden de beginselen van de Spaansch-Amerikaansche postconventie, welke ongeveer gelijktijdig met het Algemeen postverdrag te Madrid door de betrokken gedelegeerden is onderteekend.

Die conventie, gesloten tusschen de Vereenigde Staten van Noord-Amerika, de Zuid- en Middel-Amerikaansche Staten en Spanje bevat zeer vrijgevege bepalingen, inzonderheid wat de porten betreft, o.m. zijn de binnenlandsche tarieven in het verkeer tusschen de betrokken landen van toepassing verklaard, zijn uitzonderingen gemaakt inzake het maximumgewicht der postzendingen en vindt geene betaling van transitkosten plaats.

Er is dus strijd in de Unie, al is die strijd te Madrid dan ook gevoerd zonder dat er harde woorden zijn gevallen. Dat alles betrekkelijk kalm is gegaan, is, zooals gezegd, voornamelijk te danken aan de goede leiding van het congres en ook aan de bewonderenswaardige wijze waarop Spanje, met zijn Koning aan het hoofd, als gastheer heeft gefungeerd. Daardoor is het onderling verkeer der gedelegeerden vergemakkelijkt en veraangenaamd. Een woord van lof voor de betoemde gastvrijheid mag hier niet achterwege blijven.

K.

STUKWERK.

Voor eenige weken bracht de Staatscourant de mededeeling van de benoeming eener Staatscommissie om na te gaan, of er ten aanzien van de werkwijze aan de ministerieele departementen en de daaronder ressorteerende bureaux ook bezuinigingen mogelijk zijn.

Het streven van de Regeering om toe te geven aan den drang naar bezuiniging, om na te gaan waar en hoe die bezuiniging doelmatig en zonder schade voor het nuttig effect der werkzaamheden is aan te bren-

gen, verdient alle waardeering. Met een grondig onderzoek door onbevooroordeelden kan men ten deze betere resultaten bereiken, dan door een ruwe afstemming van iederen verhoogingspost, welk stelsel het gevaar van penny-wisdom and pound-foolishness in zich draagt.

Toch komt het mij voor, dat de Regeering bij de instelling dezer Staatscommissie zich niet met volle kracht tegen de vermoede verspilling heeft gekeerd. Noch de opdracht aan de commissie gegeven, noch haar samenstelling, doen een resultaat verwachten, dat het Nederlandsche volk een gevoel van verlichting zal geven, doordat de lasten der ambtenarij aanzienlijk zullen worden verminderd.

De commissie zal hebben te onderzoeken of op 't een of andere bureau eenvoudiger, goedkooper, wellicht ook vlugger kan worden gewerkt en of er ook overbodig personeel te werk gesteld is. De uiterlijke resultaten van het administratief stelsel zal zij mogen aanpakken. Maar zou de oorzaak van duurre, omslachtigheid en tragen gang der bureaucratie niet dieper zitten, in het stelsel zelf? Kan men, wanneer de pijlers van een brug niet berekend zijn op het moderne verkeer met zware vrachtauto's, de brug met ijzeren balken afdoende versterken? Dat zou stukwerk zijn. En indien nu ook de grondvesten van ons administratief staatsbestuur niet meer voldoen aan de eischen van den modernen tijd met zijn zware lasten van veelzijdige staatsinneming, moet men zich dan tevreden stellen met een enquête naar den bovenbouw?

Mij komt het voor, dat ingrijpende bezuinigingen in onze staatsadministratie niet mogelijk zijn zonder wijziging van twee hoofdlijnen, waarlangs de bureaucratie voortschrijdt, n.l. de ghettoegeest en de hiërarchie.

Met ghettoegeest bedoel ik het gemis aan geregelde samenwerking tusschen de departementen. Men kan gerust aannemen, dat er evenveel staatsbelangen bestaan als er departementen zijn. Ieder ministerie is een staat in den staat, er zijn er, die met elkander op goeden voet leven en wel eens overleg plegen, er zijn er ook, die er behagen in scheppen, elkanders werk zool niet te saboteeren, dan toch in geenens deele te vergemakkelijken. Het geval van de speren, door een handelaar van Oorlog gekocht en bij Koloniën met een flinke winst geplaatst, spreekt niet alleen voor zichzelf. Een centraal punt, waar het staatsbelang wordt behartigd, ontbreekt tusschen de departementen. De Generale Thesaurie heeft geen regelende macht, verrekent en boekt slechts retrospectief, en de Secretaris-Generaal in algemeenen dienst, die tevens Secretaris-Generaal van Binnenlandsche Zaken is, kan naast zijn vele gewichtige werkzaamheden in beide functies moeilijk als organisatorisch trait d'union tusschen de departementen optreden.

De hiërarchie is wellicht een nog grootere kwaal, waaraan de bureaucratie lijdt. Zij verbergt de opkomende persoonlijkheid van den jongen ambtenaar achter het verstarde lichaam van zijn chef en belemmert daardoor de promotie van de besten of... jaagt ze den staatsdienst uit. De ancienniteit en de stroeve financieele regelingen helpen hier nog een handje mee om de wet van Gresham haar selectieve werking te doen verrichten ten nadeele van het Rijk.

Een tweede, zeker niet geringer nadeel van de hiërarchische organisatie lijkt mij de vergroting van omvang en duur der werkzaamheden, die zij medebrengt. Ieder bericht, ieder verzoek, ieder advies en ieder besluit bereikt dengene, voor wien het bestemd is, door tusschenkomst van verschillende ambtenaren in opvolgende rangen. Ieder dezer ambtenaren doet het stuk voorzien van een stereotiepe doorzendingsformule en een volgnummer, terwijl het voorts op iederen trap wordt geagendeerd, eenmaal als ingekomen en eenmaal als uitgegaan „apostille”. Dat de posterijen vlugger en met minder arbeid, dus goed-

kooper, een stuk van den afzender naar den geadreerde brengen behoeft geen betoog. Zeer zeker kan het noodig zijn, dat een of meer der tusschengeplaatste ambtenaren hun meening over de kwestie, in het stuk behandeld doen kennen. Maar is het daarom noodig, ieder stuk den langen omweg te doen bewandelen? Een groot deel der stukken wordt eenvoudig doorgezonden, ongelezen door den superieur, maar door diens lager routinepersoneel getoetst aan de letter van voorschriften, waarvan zij den geest en de soepele toepassingsmogelijkheid niet begrijpen. Veel bureaucratische misère wordt veroorzaakt door de heerschappij niet van den hoofdamtenaar, maar van zijn kantoorpersoneel, in kwesties, te futiel om door den hoofdamtenaar zelf te worden behandeld, en toch in haar gevolgen vaak gewichtig.

Is een gezonde toestand naar mijn meening slechts te verkrijgen door grondige beoordeeling van de organisatie der publieke diensten, inclusief de wijze van opleiding en promotie van het personeel, zulk een beoordeeling zal alleen kunnen geschieden, indien in de daarvoor ingestelde of in te stellen commissie personen worden benoemd met organisatorisch talent en ontwikkeling. De huidige Staatscommissie bestaat uit Kamerleden, die voor exact detail-onderzoek nu juist niet de meest aangewezen personen zijn, uit een lid en een ambtenaar van de Rekenkamer, die tot nu toe slechts op de kleine informeele verspillingen de hand legde, alsmede uit departementsambtenaren. Organisatoren van het particuliere bedrijfsleven zijn niet in de commissie benoemd. En toch zijn zij het vooral, die getoond hebben, groote lichamen te kunnen beheeren, omvangrijk personeel te kunnen organiseren zonder dat het in formalisme en papiermanie vervalt. De leiders van organisaties als een groote bankinstelling met talrijke filialen, een Twentsche of Brabantsche reuzenfabriek, een lichaam voor den detailverkoop van b.v. petroleum, een veelzijdig concern als Furness of Müller, kunnen voor deze taak evenmin gemist worden als een of meer degelijke accountants, die niet slechts van boekhouden, maar ook van „scientific management”, beide aangepast aan de behoeften van de meest uiteenlopende bedrijven, zoowel door studie als in hun praktijk een veelzijdige kennis hebben verkregen.

Indien het ernst is met het streven naar bezuiniging, dan dient men zich niet tot stukwerk te bepalen, maar dan moet de reorganisatie van de staatsadministratie van den grond af in studie worden genomen.

P.

HET NIEUWE 'DJAMBI-ONTWERP.

(Slot.)¹⁾

Men schrijft ons:

4. Antagonisme of Coöperatie?

Wat mij noopt tot de bovenstaande uiteenzetting is zeker wel in de allerlaatste plaats de begeerte als verdediger op te treden van de belangen van de particuliere partij in de ontworpen overeenkomst. Die partij is vermoedelijk wel tot zelfverdediging in staat, en ik acht overigens, van zuiver commercieel standpunt beschouwd, het contract voor die partij nogal onereus. Doch ik durf, en met warme overtuiging, pleiten voor het ontwerp, als *paradigma* van een nieuwen en vruchtbaren tusschenvorm tusschen staats- en particulier bedrijf. De op een primitieve tegenstelling tusschen algemeen en bijzonder belang gebaseerde veete tusschen de aanhangers van Staats- en particulier bedrijf, dreigt m.i. tot eene vooral voor onze Koloniën verderfelijke dead-lock in de economische ontwikkeling te leiden.²⁾

In het artikel van den heer Rueb komt de bewe-

¹⁾ [Zie voor I en II pgn. 1105 en 1127 van den vorigen jaargang. — Red.]

²⁾ Ik verwijs hier naar de merkwaardige redevoering door Mr. Gerritsen dezer dagen in het „Indisch Genootschap” gehouden.

ring voor, „dat er aan de kapitaalkracht van Indië geen eind is, practisch gesproken”.

Zonderlinger misvatting is nauwelijks denkbaar. Indië is natuurlijk onmetelijk rijk aan natuurschatten, doch deze kunnen aan Land en Volk niet ten goede komen, tenzij op de ruimste schaal geldkapitaal beschikbaar blijft tot ontginning. Het geldkapitaal van Indië is althans in verhouding tot zijne behoefte nog volstrekt onvoldoende: en de Zuid-Amerikaansche Staten zijn er waarschuwend voorbeelden van, hoe het zelfs landen met de grootste natuurlijke rijkdommen vergaat, wanneer de import van nieuw kapitaal ophoudt en het reeds geïnvesteerde kapitaal niet langer rendeert. Het is een eerste eisch van goed beleid te zorgen dat Indië niet in dien toestand geraakt. De tendens naar meer en meer uitsluitende Staatsexploitatie dreigt echter in die richting aller-schadelijkste gevolgen te hebben.

Nemen wij als voorbeeld het petroleumbedrijf. Verschillende motieven van algemeen belang, die elk op zich zelf zeer reëel waren hebben tot sluiting der resteerende olievelden voor particuliere ontginning op de gebruikelijke voorwaarden geleid. Het directe gevolg is geweest, niet alleen dat import van vreemd kapitaal te dien einde overbodig is geworden, maar ook dat de winsten uit het Indisch petroleumbedrijf, in plaats van opnieuw aan Indië ten goede te komen, buitenlands zijn afgevoerd. Men staart zich immer blind op de groote winsten, die uit Indië „in de zakken der buitenlandsche aandeelhouders” zijn terecht gekomen. Men vergeet echter, dat die winsten daar niet gebleven zijn. Het is, voor de ontwikkeling van Indië, relatief gesproken, bijzaak, wiens zak als doorgangshuis dient, al zal bij eene normale ontwikkeling van Indië langzamerhand ook een grooter deel van het aandeelenbezit door Indische ingezetenen moeten worden gehouden. De hoofdzaak is waar de winsten ten slotte voor worden gebezigd, wanneer zij de zak der aandeelhouders weer hebben verlaten. Nu is het een bekend feit dat bijv. de Koninklijke al haar winsten die tot voor korte jaren grootendeels uit Indië kwamen weer in haar eigen bedrijf heeft gestoken. Door de reserveering der olieterreinen was echter het stichten van nieuwe bedrijven in Indië voor de Koninklijke onmogelijk geworden en was men gedwongen in het buitenland nieuwe objecten voor kapitaal-investment te zoeken. Het aldus voor Indië verloren kapitaal loopt in de honderden millioenen. Dit verlies zou slechts kunnen worden goedge maakt, indien de Staat bij machte was de gereserveerde natuurschatten op even uitgebreid schaal en in even snel tempo te exploiteeren en de behaalde winsten op even rendeerende wijze in Indië te reinvesteeren, als de particuliere ondernemer.

Dit is echter in Indië evenmin als elders het geval. Wat het tempo der exploitatie betreft: eenerzijds door personeelgebrek, anderzijds en voornamelijk door kapitaalgebrek. Wat de kapitaalkweeking betreft: niet het minst door het voortdurend conflict tusschen het fiscale en „economische” (beter gezegd sociale) doel der Staatsexploitatie. Voorstanders van Staatsexploitatie mogen in dit opzicht een buitengewoon optimistischen kijk hebben, ieder die op de feiten let weet dat het crediet van een Staat in den nauwsten samenhang staat met de rentabiliteit van het particulier bedrijf in dat land. Vooral geldt dit voor een kolonie. De toekomstige leeningen van Nederl.-Indië zullen v.n.l. moeten worden opgenomen, gelijk dit ook tijdens den oorlog geschied is, door de kringen, die in Indië hun bedrijf hebben. Het systeem der gedwongen leeningen normaliseert in dit opzicht slechts een toestand die uit natuurlijke oorzaken altoos tot op zekere hoogte bestaan heeft. Naarmate nu de Staat de mogelijkheid tot particuliere kapitaalvorming in Indië openlaat, naar diezelfde mate zal het den Staat gemakkelijker vallen

een deel dier winsten in den vorm van leeningen, voor eigen productieve ondernemingen terug te krijgen. Naarmate echter het Staatsbedrijf meer ten gevolge heeft, dat de normale uitbreiding van het particulier bedrijf onmogelijk wordt en dus de toename van winst en daaruit gevormd kapitaal geringer wordt zal ook de mogelijkheid voor den Staat om kapitaal voor zijne ondernemingen te krijgen verminderen, vooral wanneer de algemeene financieele positie van den geldopnemer, tengevolge van de beneden-normale productiviteit van de groote meerderheid der bevolking, niet al te gunstig is. De strijd tusschen particulier- en Staatsbedrijf op een bepaald gebied moet dan min of meer op overeenkomstige wijze eindigen als in het dramatisch verhaal der twee poedels, van welke na den strijd slechts de twee staartjes overbleven.¹⁾

Om deze Fransche Polka te stuiten, is het een *primaire* eisch een vorm te zoeken waarin de Staat en de particulieren in hun productieve bedrijvigheid elkaar niet in den weg staan en uitsluiten, maar elkaar bijstaan en helpen tot een snellere en uitgebreider ontginning van Indië's bodemschatten. Dit kan alleen door een belangengemeenschap geschieden. De eenvoudigste vorm voor een zeer kapitaalarm land is dat de Staat de concessie, de particuliere participant het geld inbrengt. Ziet men echter de financieele positie van Indië zoo gunstig in, dat men het gerechtvaardigd acht om het Land in het kapitaal eener nog altoos riskante onderneming als de Djambi-exploitatie te doen participeeren, dan bestaat daartegen niets geen bezwaar. Mits men zich slechts goed realiseert, welke participaties het Land in de naaste toekomst bij de ontginning van andere waardevolle objecten b.v. de nikkelertsen op Celebes, enz. enz. zal dienen te nemen. Zou een 50 pCt. participatie in Djambi een te groot deel van het geheele kapitaal vormen dat het Land in de eerstvolgende vier jaren in het mijnbedrijf naar een goede becijfering mag wagen, dan ware zulk een deelname niets anders dan het te veel zetten op een kaart en het noodeloos in gevaar brengen van Indië's jonge Landscrediet.

Stellen wij nu echter, dat Djambi op den duur 50 miljoen kapitaal vereischt, dan wordt bij zuiver Staatsbedrijf door het land 50 miljoen particulier oliekapitaal over de grens gejaagd: want een oliemaatschappij investeert haar winsten natuurlijk slechts in olie. Het resultaat voor Indië is een nieuw bedrijf. Geeft men zoowel het Land als het particulier initiatief een participatie, dan kan het Land met hetzelfde investment twee nieuwe bedrijven van dezelfde omvang tot stand brengen en wordt het risico van den Staat ook meer verdeeld. Tevens blijft 100 miljoen particulier kapitaal voor Indië behouden.

Behalve op dit punt is echter eene verzoening noodig tusschen Lands- en particulier bedrijf op een ander en m.i. nog belangrijker punt. Het overwegende bezwaar tegen het volkomen vrijlaten van het particulier bedrijf ligt in de voor den Staat niet onbedenkelijke macht die de meest succesvolle particuliere bedrijven op den duur kunnen verkrijgen. Deze vrees voor een imperium in imperio — hoewel soms wat overdreven — is toch niet ongerechtvaardigd en in elk geval is voorkomen beter dan genezen. Het overwegende bezwaar tegen een overwicht van het Staatsbedrijf ligt daarentegen in de mindere elasticiteit, zoowel op technisch als commercieel gebied.

Het is nu de zaak voor Indië een bedrijfsvorm te vinden, die zooveel mogelijk deze nadeelen van beide

1) Men zal allicht om dit pessimisme lachen, maar wie de ontwikkeling van Indië gedurende de laatste 10 jaren nauwkeurig beschouwt, zal het lachen over deze waarschuwing, vreezen wij, spoedig vergaan. Men vergelijke de ontwikkeling van Java in die jaren eens met die van Cuba.

bedrijfsvormen . ondervangt en de voordeelen van beide vereenigt.

In dit opzicht juist schijnt mij het nieuwe Djambi-ontwerp buitengewoon gelukkig geslaagd.

Inderdaad heeft de Minister — en ik acht dit een groote verdienste — aan den Staat de *absolute contrôle* van het voorgesteld gemengd bedrijf weten te verzekeren. De eenigszins vlakke ambtelijke omschrijving in de Memorie van Toelichting, dat de Staat een „overwegende medezeggenschap” zal hebben, doet het bereikte niet volkomen recht weêrvaren.

Inderdaad wordt de Staat, populair gezegd, *volkomen baas, in alles, waarin hij baas zal willen zijn.*

Het is eigenaardig en wellicht teekenend, dat niet slechts de heer Rueb, maar ook de N. Rott. Courant, welk blad het meestal niet aan scherpzinnigheid ontbreekt, dit *hoofdkenmerk* van de ontworpen belangen-gemeenschap geheel over het hoofd heeft gezien.

„Maar de Raad van Beheer (aldus het blad) — zal men wellicht opmerken — wordt toch voor de meerderheid benoemd door den minister van koloniën.

„Zeker; doch men moet wel volslagen onbekend zijn met de feitelijke toestanden, wanneer men niet weet, dat de leiding van de groote bedrijven nagenoeg uitsluitend berust bij de directie, en bij haar alleen.

„De raden van commissarissen of raden van beheer hebben voor de eigenlijke bedrijfsleiding slechts eene bijkomstige functie en kunnen geen andere functie bekleeden, omdat leiding slechts kan gegeven worden door hen, die van het bedrijf zelf commercieel en technisch op de hoogte zijn en doorlopend op de hoogte worden gehouden.”

Dit alles is volkomen waar, voor den in ons land gebruikelijken bestuursvorm van naamlooze vennootschappen, waarbij het eigenlijke bestuur bij de Directie ligt, en de raden van beheer of commissarissen slechts raden van toezicht met zeer beperkte functies zijn.

In dit ontwerp is echter den Raad van Beheer de positie toegekend, die in Engeland door den Board of Directors wordt bekleed, aan wien het geheele bestuur, d.w.z. de volle verantwoordelijkheid en de volle macht zijn toevertrouwd. De managers, (of directeuren) oefenen hun functies uit onder toezicht en in opdracht van dien Board (of Raad van Beheer).

In het Djambi-bedrijf zal de Bataafsche dus slechts de ondergeschikte manager zijn, met het dagelijksch bestuur belast onder het directe toezicht en de directe verantwoordelijkheid van het feitelijke bestuur, den Raad van Beheer.

Het bestuur der Bataafsche is, gelijk men weet, op dezelfde wijze samengesteld.

Deze machtsvolheid van den Staat als meerderheid van het bestuur der Djambi-onderneming beteekent niet dat hij deze in alle opzichten zal *willen* uitoefenen.

Integendeel. Juist om dit in technische quaesties niet behoeven te doen, neemt de Staat, als zijn technisch manager, een expert, de Bataafsche, in dienst. Aan dien manager, die tevens participant is, en dus belang heeft bij een goede leiding van het bedrijf, zal de Raad natuurlijk b.v. de keuze van boorlocaties e.d. gaarne overlaten, omdat die manager daar meer verstand van heeft.

Maar dat beteekent nog niet, dat hij daarom aan de beslissingen van dien manager zelfs in de dagelijksche leiding van zaken gebonden zal zijn.

Indien de Raad van Beheer b.v. ergens boren wil, waar naar het oordeel der technische directie geen olie kan zijn dan heeft, in laatste instantie die Raad, welke het eigenlijke bestuur vormt, ten volle het recht en de macht zijn wil aan de directie op te leggen, en deze heeft dan te gehoorzamen of heen te gaan.

Deze machtsvolheid van den Staat in het Bestuur verklaart ook een andere eigenaardigheid van het ontwerp.

„Vindt men,” aldus de heer Rueb, „in het vorige wetsontwerp althans nog een, zij het ook vrij hulpeloze poging

tot het verkrijgen van economischen invloed in de bepaling, dat het land de bevoegdheid erlange om voor den openbaren dienst benoodigde grondstof en bereide zelfstandigheden tegen vaststaanden prijs op te nemen, in het aanhangige wetsontwerp heeft men daarvan afgezien.”

Inderdaad, en dat is nogal natuurlijk.

Nu de Staat *alle* macht bezit en in laatste instantie kan doen en laten met het Djambi-product, wat hij verkiest, zijn alle bijzondere waarborgen overbodig geworden.

Eéne opmerking blijft te beantwoorden. De Directie, zoo zal men zeggen, kan de macht van den Raad van Beheer (den Staat) frustreren, door, als aandeelhoudster, tot liquidatie te dwingen. Het is onaannemelijk, dat de Directie (de Bataafsche) zulks zal doen, tenzij de Raad van Beheer een beleid voert, dat schadelijk is voor het bedrijf, en derhalve voor de Bataafsche als participant. Dit is juist het voordeel eener werkelijke belangen-gemeenschap. Doch stel dat de Raad van Beheer zulk een beleid voerde, b.v. door het nastreven van 's heeren Rueb's „economische voordeelen”, en de Directie verder van de samenwerking afzag. Wat dan nog? Een Minister, die de Bataafsche op die wijze tot liquidatie van het gemengd bedrijf dwong, zou toch zeker zulk eene ontwikkeling van zaken, die het Djambi-bedrijf vanzelf in een Staatsbedrijf zou omzetten niet met leede oogen aanzien!

Maar van de tijdelijke samenwerking zou het nieuwe Staatsbedrijf dan toch altoos *dit* waarlijk niet te versmaden voordeel hebben genoten, dat het op de minst kostbare wijze opgezet en georganiseerd was door den besten expert in het oliebedrijf, dien Indië ter wereld vinden kan.

ECONOMISCHE VERWACHTINGEN.

In de Maandag j.l. gehouden vergadering van de Kamer van Koophandel en Fabrieken alhier, hield de voorzitter, de heer E. P. de Monchy Rzn., de gebruikelijke nieuwjaarsrede, welke hieronder volgt:

Een terugblik op het afgelopen jaar — aldus spreker — 1920 geeft aanleiding tot zeer gemengde gevoelens.

Mogen wij eenerzijds den tijd nader gekomen achten, dat het werkelijk vrede wezen zal, anderzijds maken wij een crisis door, die misschien hier en daar was voorzien, maar die uitgebroken is alvorens het tijdperk van opleving en van grooten bloei — dat gezegd werd, op den oorlog te zullen volgen — zich heeft kenbaar gemaakt. Ook thans is weder gebleken, hoe moeilijk het is, zich op voldoende grond aan toekomstvoorspellingen te wagen; de voldoening aan de enorme behoefte, waarnaar bij het beëindigen van de vijandelijkheden gestreefd zou worden en waarop menigeen zich had voorbereid — wij behoeven slechts te denken aan de groote aanvoeren in ons eigen land — is uitgebleven, wellicht deels ten gevolge van de zoo verminderde koopkracht, maar meer nog door de niet afgenomen onzekerheid omtrent de geldelijke verhouding, waarin verschillende staten tegenover elkander komen te verkeeren en de ondenkbaarheid van min of meer stabiele wisselkoersen onder die omstandigheden.

Het bedoelde gunstige tijdperk na den oorlog is overgeslagen en de algemeene prijsdalingen zijn ingetreden met een hevigheid, die slechts mogelijk was, doordien de vroegere stijging zulke ongekend groote verhoudingen had aangenomen. Prijsinzinkingen van 50 pCt. zijn geen zeldzaamheid en de speculatie, die haar invloed ten bate van de sterke verhoogingen had doen gevoelen, helpt thans in tegengestelde richting mede.

Het zou zeker getuigen van een te ver gedreven optimisme, indien men onder die omstandigheden een rustig herstel wilde verwachten zonder ernstige ongelukken. De ziekte is te zwaar, dan dat herstel zonder geleidelijke opsterking mogelijk is te achten.

Persoonlijk acht ik het een gelukkig verschijnsel, dat de bekommernis zoo algemeen is en de zorgen voor het herstel niet op de schouders van enkele individuen of van enkele volken komen te rusten. Het bewijs daarvan is wel te vinden in de talrijke internationale bijeenkomsten om de wereld uit het moeras te helpen. Ik denk daarbij wel in de eerste plaats aan de te Brussel gehouden conferentie, alwaar niet minder dan 39 naties vertegenwoordigd waren, en van wier besluiten de volgende nog wel eens van deze plaats in de herinnering mogen worden teruggeroepen:

„De handel dient zoodra mogelijk van een contrôle bevrijd te worden en de belemmeringen van het internationale verkeer moeten zoo spoedig mogelijk verdwijnen.”

„Indien een verstandige contrôle van het crediet duur geld brengt, dan zal dat resultaat op zich zelf de spaarzaamheid bevorderen.”

„Elke regeeringsinmenging in het verkeer, beïnvloeding van de koersen inbegrepen, houdt de verbetering van de economische verhoudingen van een land tegen en slechts van die verbetering kan een gezonde en stabiele koers worden verwacht.”

Het kort daarop te Londen gehouden vrijhandelscongres kan zeker geacht worden, op dat thema te hebben voortgebouwd. Het was wel te verwachten, dat men aldaar de gezonde theorie nog eens duidelijk in het licht zou stellen, dat ieder producent de gansche wereld als het ware tot zijn afzetgebied behoort te kunnen rekenen, en de afnemer ter markt moet kunnen komen, waar hem de meeste voordelen in uitzicht gesteld kunnen worden.

De kortelings opgerichte Internationale Kamer van Koophandel, waarbij het wel te verwachten is, dat ons land zich zal aansluiten, zal mede een band vormen tusschen de zakenmensen, zooals het daar heet, van de geheele wereld en, wanneer het waarheid is, dat de vreeselijke oorlog een economischen grondslag heeft gehad, dan kan het niet anders of economische toenadering moet een waarborg zijn ter voorkoming van zulk een onheil.

Ik hoor de bedenking dat het optimisme hier aan het woord is; maar ik maak de woorden, die in San Francisco gesproken zijn, tot de mijne: wie kan zich een handelsman denken, die geen optimisme bezit?

Gelukkig heeft men bij ons te lande ook gedurende den tijd, die op het staken van de vijandelijkheden gevolgd is, niet stilgezeten, maar de voorbereiding gedurende den oorlog voortgezet om krachtig te kunnen deelnemen aan den vredelievenden strijd op handels- en verkeersgebied. Dat daarbij van het buitenland een grooten steun werd ondervonden tengevolge van de gelukkige omstandigheid, dat van alle zijden het oog op ons gevestigd werd, zal zeker medewerken om dien strijd tot een vruchtbaar einde te brengen. Alleen, hard werken blijft voorschrift voor ons allen, ook voor hen, die het brood meer in het bijzonder met de handen hebben te verdienen, en het mag te dezer plaatsse wel eens in het licht worden gesteld, hoe tegenover enkelen, die het werken als een straf beschouwen, het aantal zooveel grooter is van hen die een geheel tegenovergestelde meening zijn toegedaan en die meening op zichzelf toepassen, al gevoelen ook zij het gewenschte om ook gelegenheid tot ontspanning te vinden.

Voor onze nijverheid zijn de tegenwoordige tijden zeker niet minder moeilijk dan voor den handel. Het zal hier en daar groote inspanning kosten om het gedurende de oorlogsperiode tot stand gebrachte te behouden; maar ook daar zal men moeten trachten het zonder staats hulp te doen, een hulp die toch immer van blijvende werking kan wezen. Ook voor dezen tak van het bedrijfsleven is het wel in het bijzonder te wenschen, dat de invloed, die van de wankelende koersverhoudingen uitgaat, spoedig tot het verledene moge behooren en de maatschappij weder in de normale positie terugkeere, waarbij koersoverwegingen tot het gebied der arbitrage worden teruggebracht en niet meer influenceeren op de kosten der produktie. Ook hierbij dient het vertrouwen te heerschen, dat alles, wat niet natuurlijk is, op economisch gebied niet blijvend wezen kan.

Indien ik tenslotte een woord mag wijden aan onze scheepvaart, dan kan ik kort zijn, omdat zooveel van het boven geschetste ook hierop van toepassing is. Ook hier misschien een halveering van de waarde der schepen, gepaard aan sterke daling van de vrachten; maar ook hier groote uitbreiding van de verbindingen en plaats gehad hebbende sterke voorbereiding voor de toekomst. Juist daarvan kan in de eerste plaats onze nijverheid profiteren.

Een groote lichtzijde zijn zeker de betere vooruitzichten in de kolenvoorziening. Al heeft in de moeilijkste tijden de toevoer uit Amerika erger weten te voorkomen, een artikel van zulke allereerste levensbehoeften kan niet blijvend uit verre streken worden betrokken. In dit verband is wel waard gememoreerd te worden de aanvoer van 100.000 tons kolen uit China in Marseille, in Augustus verleden jaar. Geregelde en voldoende toevoeren uit Engeland en Duitschland, en daarbij de ontwikkeling van de Nederlandsche kolenvelden, kunnen slechts op den duur onze industrie en ons verkeer in normale toestanden terugbrengen.

Blijvend herstel van den geheelen handel en nijverheid zal echter wel eerst kunnen worden aangeteekend, wanneer ook de Oostelijke helft van Europa tot rust zal zijn weder-

gekeerd en de verbindingen met het onmetelijke Russische rijk weer zullen zijn aangeknoopt, niet het minst om van daar uit weer de groote aanbiedingen van granen te ontvangen, die vóór den oorlog een zoo belangrijk gedeelte der behoefte konden dekken.

Ook hieromtrent staan onze Nederlandsche verlangens niet op zichzelf. Er zijn ook andere landen, die de grondstoffen voor het voedsel niet in voldoende mate binnen hun eigen grenzen kunnen vinden.

Ik herhaal wat ik bij den aanvang in herinnering bracht: een terugblik op het jaar 1920 kan nauwelijks anders dan tot zeer gemengde gevoelens aanleiding geven. Moge het nieuwe jaar in menig opzicht een veel gelukkiger jaar worden, hetgeen echter slechts mogelijk is, wanneer onze energie zich door de tegenwoordige omstandigheden niet laat terneerslaan.

HET CREDIETPLAN-TER MEULEN.

Gelijk bekend,¹⁾ gaf de Brusselsche Conferentie in één harer resoluties, waarbij als annex het schemater Meulen gevoegd was, aan den Raad van den Volkenbond in overweging over te gaan tot de samenstelling van een commissie van financiers en mannen van zaken, aan wie de verdere uitwerking van het plan ware op te dragen. Dienovereenkomstig is door den Raad van den Volkenbond eene „Voorloopige Economische en Financieele Commissie” ingesteld. Deze Commissie is tijdelijk met de Algemeene Vergadering van den Volkenbond te Genève bijeengekomen en heeft als resultaat van haren arbeid aan den Raad van den Volkenbond een rapport ingediend, waarin het plan-ter Meulen met onbeduidende wijzigingen, wordt overgenomen en tegelijk bij den Raad aangedrongen wordt op de benoeming van een deskundig organisator.

De Raad heeft zich zonder verwijl met deze voorstellen vereenigd, zoodat dus thans, voorzooveel zulks van den Volkenbond afhangt, gepoogd zal worden aan het credietplan uitvoering te geven.

Spoedig wellicht zal dus blijken, wat er in werkelijkheid van komen zal. In velerlei opzicht is, sedert het plan voor de eerste maal ter sprake werd gebracht, de situatie belangrijk veranderd. Ongetwijfeld heeft van den eenen kant de ophooping van voorraden in tal van landen en de daaruit voortgevloeide prijsdaling het denkbeeld van internationale credietverleening veel meer op den voorgrond gebracht dan toenmaals nog het geval was. Vooral in de Vereenigde Staten is dit in pogingen tot het doen herleven van den War Finance Board en in grootsch opgezette organisaties voor credietverleening aan den vreemde tot uiting gekomen. Intusschen blijft het de vraag of juist dergelijke groote organisaties niet de voorkeur zullen geven aan directe regelingen met de credietbehoevende landen boven een participeeren in speciale garanties in handen van een Commissie van denden. Aan den anderen kant is o.a. uit de bekende rede van Max Warburg op den 10 October te Berlijn gehouden Bankiertag gebleken hoe men van die zijde in het bijzonder bezwaar zag in de nieuwe Regeeringsvoogdij, die eruit zou kunnen voortkomen.

Met dat al blijkt uit tal van berichten, dat het plan bij voortduring de belangstelling gaande houdt en dat het met name voor het tot elkander brengen van den kleineren credietgever en de kleinere landen van Centraal-Europa van beteekenis wordt geacht. Van den persoon van den te benoemen organisator zal veel afhangen.

Overzicht van het Rapport der voorloopige Economische en Financieele Commissie.

De Commissie deelt mede, dat de vraag zich herhaalde malen tijdens haar discussie heeft voorgedaan in hoeverre de Volkenbond door het instellen van de Internationale Commissie, bedoeld in het plan, geacht zou kunnen worden eenige financieele of andere garantie tegen enig verlies door betrokken partijen te lijden, op zich te nemen. Erkend wordt, dat de Raad indien hij het plan aanneemt, moreel

¹⁾ Zie 13 October 1920 blz. 888.

verplicht zal zijn die zekerheid te verschaffen als redelijkerwijs binnen zijn macht ligt, maar het behoort ten volle duidelijk gemaakt te worden, op de obligaties als anderszins, dat door het instellen der organisatie, bedoeld in het plan, de Volkenbond in geen enkel opzicht eenige financiële of administratieve garanties op zich neemt en geenerlei aansprakelijkheid met betrekking tot eenig verlies, dat geleden zal kunnen worden, aanvaard.

Met het oog op de dwingende noodzaak eenige middelen te verschaffen om de kwalen, waaraan de huidige internationale crediet situatie lijdt, te genezen, is de Commissie van oordeel, dat zeker een kans behoort gegeven te worden aan een plan, dat een behoorlijke belofte op succes inhoudt. Anderzijds aarzelt zij den Raad van den Volkenbond aan te bevelen dadelijk te besluiten tot het instellen van een kostbare organisatie om het plan te laten werken zonder eenige zekerheid, dat of credietnemers of credietgevers er gebruik van zullen maken. Naar haar meening behoort de Raad in deze geleidelijk voort te gaan en indien, terwijl hij alles doet om het succes van het plan te verzekeren, de ervaring toont, dat het inderdaad in staat is te voldoen aan de eischen uit den toestand geboren, behoort hij voor zichzelf de vrijheid te behouden zich zoo noodig terug te trekken en een maatregel, die de soepelheid van het plan verzekert, voor het geval uitgebreide wijzigingen vereischt mochten blijken.

De Commissie geeft in overweging, dat de Raad de volgende procedure zal volgen met het oog op het zoo spoedig mogelijk geven van praktisch effect aan het plan.

1. De Financiële Afdeling van de Voorloopige Economische en Financiële Commissie behoort dadelijk gemachtigd te worden zich de diensten te verzekeren van een hoog in aanzien staand competent zakenman, om als organisator van de internationale credieten, bedoeld in het plan, op te treden en die de bevoegdheid zal hebben zich zoodanige hulp te verzekeren als de Commissie goed zal keuren. Zoo noodig zou de organisator van den beginne af salaris kunnen ontvangen.

2. Taak van den organisator, in overleg met de Commissie, die voor dit doel vertegenwoordigd zal zijn door den voorzitter van de Financiële Afdeling, zou zijn:

a.) het ontwerpen van een reglement voor de Internationale Commissie;

b.) het uitwerken van de details van het plan in alle opzichten, de voorbereiding met juridisch advies waar noodig, van vormen van obligaties, onderpand, enz.;

c.) het nagaan in hoeverre het plan kan worden uitgevoerd in samenwerking met bestaande instellingen in de verschillende landen, internationaal of anders;

d.) het instellen van onderzoekingen in hoeverre credietnemende landen zich waarschijnlijk van het plan zullen bedienen en

e.) het uitbrengen van advies ten aanzien van de uitvoerende organisatie, die waarschijnlijk vereischt zal zijn, met een raming van de kosten hiervan, die, indien het plan eventueel in werking treedt, gedekt behooren te worden uit de opbrengst van een redelijke commissie.

3. Indien het bij het gereed komen van het hierboven geschetste werk niet blijkt en tot dat het blijkt, dat het instellen van de organisatie eener Uitvoerende Commissie met de daaraan verbonden kosten gerechtvaardigd zou zijn door de dan bestaande vraag naar credieten volgens het plan, geeft de Commissie in overweging, dat:

i.) de organisator gemachtigd zal worden voorloopig onder toezicht van de Financiële Afdeling van de Voorloopige Economische en Financiële Commissie die werkzaamheden uit te voeren, welke in het plan aan de Internationale Commissie worden toegedacht, als redelijkerwijs noodzakelijk zullen blijken;

ii.) het Secretariaat van de Financiële Afdeling met deskundige hulp voor zoover noodzakelijk zal zijn ook ter beschikking van den organisator geplaatst behooren te worden voor het tijdelijk verrichten van werkzaamheden toegedacht aan de Uitvoerende Organisatie.

* * *

De Raad heeft dit rapport goedgekeurd, maar beslist, dat met betrekking tot 3. ii) de Financiële Afdeling der Commissie en niet de organisator de verantwoordelijkheid op zich zal nemen.

Tekst van het Crediet-schema, vastgesteld door de Vooelopige Commissie.

I. Opdat verarmde landen, die onder de tegenwoordige omstandigheden niet in staat zijn credietaccomodatie op redelijke voorwaarden in de open markt te verkrijgen, in staat zullen zijn, aanspraak te maken op het vertrouwen, dat noodig is om fondsen aan te trekken voor het finan-

cieren van hun import van noodzakelijke goederen, zal een Internationale Commissie onder de auspiciën van den Volkenbond worden samengesteld.

II. De Commissie zal bestaan uit bankiers en zakenmensen van internationale reputatie, benoemd door den Raad van den Volkenbond en zal de bevoegdheid hebben agenten en sub-commissies te benoemen en aan hen de uitoefening van haar werkzaamheden over te dragen.

III. De Regeeringen van landen, die wenschen deel te nemen, zullen aan de Commissie mededeelen, welke bepaalde activa zij bereid zijn als zekerheid aan te wijzen voor de commerciële credietverleening door de inwoners van exporteerende landen.

IV. De Commissie zal na onderzoek dezer activa de goudwaarde bepalen van de credieten, welke zij zou willen verleenen op grond van de zekerheid, welke deze activa bieden.

V. De deelnemende Regeeringen zullen dan gerechtigd worden obligaties tot de door de Commissie goedgekeurde goudwaarde uit te geven. De obligaties zullen zulk een vorm vertoonen en zulk een vervaldatum en rentevoet hebben, als de Commissie zal beslissen en zullen in het bijzonder de activa vermelden tegen de obligaties verpand. De nominale waarde van elke obligatie en de muntsoort, waarin zij zal worden uitgegeven, zal bepaald worden door de deelnemende Regeering in overeenstemming met de Commissie, overeenkomstig de voorwaarden van toepassing op de transacties, met betrekking waartoe zij zijn uitgegeven.

VI. De dienst van deze obligaties, welke verplichtingen van de hen uitgevende Regeering zullen zijn, zal bepaaldelijk verzekerd worden uit de inkomsten van de verbonden activa.

Administratie der verbonden activa.

VII. De verbonden activa zullen beheerd worden door de deelnemende Regeering, of door de Internationale Commissie naar gelang een meerderheid van den Raad van den Volkenbond dit bepalen zal op voorstel van de Internationale Commissie. Desniettegenstaande kan de Internationale Commissie te allen tijde, wanneer de administratie der verbonden activa in handen is van de deelnemende Regeering en zal zij in geval van verzuim verplicht zijn van de deelnemende Regeering te eischen haar het beheer der activa over te dragen. De deelnemende Regeering zal tegen dezen eisch in beroep kunnen komen bij den Raad van den Volkenbond en de beslissing van den Raad van den Volkenbond zal bindend zijn.

VIII. De inkomsten uit de verbonden activa zullen als volgt voor den dienst der obligaties worden aangewend:

i. Uit deze inkomsten zal de Commissie vreemde betaalmiddelen koopen en aanhouden of de deelnemende Regeering zal ten genoegen van de Commissie aantoonen, dat zij vreemde betaalmiddelen heeft gekocht en aangehouden voldoende om te verschaffen:

a. dekking voor de coupons van alle obligaties, die op eenig tijdstip in de verschillende vreemde muntsoorten uitstaan en die het volgend jaar vervallen;

b. een „sinking fund” er op berekend om op hun vervaldag 10 pCt. van de obligaties, welke in de verschillende landen uitstaan, af te lossen;

c. een reserve in zoodanige vreemde muntsoort of muntsoorten, als de Internationale Commissie zal bepalen voor de aflossing van obligaties, verkoocht overeenkomstig paragraaf 16 ii. Over elk surplus, dat overblijft nadat in deze diensten is voorzien, zal de deelnemende Regeering de vrije beschikking hebben.

Aanwending van Regeeringsobligaties.

IX. De deelnemende Regeering zal vrij zijn, of haar eigen obligaties in onderpand te geven voor credieten voor goedgekeurde invoeren voor eigen rekening of de obligaties aan hare onderdanen uit te leenen als onderpand voor credieten voor goedgekeurde importen voor particuliere rekening en zij zal voor laatstgenoemd doel vrij zijn zulke voorwaarden vast te stellen, de te stellen zekerheid, indien zij vereischt wordt, inbegrepen, als zij geschikt zal achten. Deze voorwaarden zullen worden medegedeeld aan de Commissie. De obligaties zullen niet gebruikt worden voor andere doeleinden, welke dan ook, dan voor die opgesomd in deze paragraaf.

X. Iedere obligatie zal voor haar uitgifte gecontrasigneerd worden door de Commissie ten bewijze van registratie.

XI. Aangezien het fundamentele doel van het plan is den import van zulke grondstoffen en eerste levensbehoeften te vergemakkelijken en te verhaasten, als de credietnemende landen in staat zullen stellen de productie, speciaal voor den export te herstellen, zullen obligaties uit-

gegeven tegen de verbonden activa niet aangewend worden als onderpand voor credieten voor den import van andere goederen, ongeacht dat, waar de Commissie overtuigd is, dat de invoer van zulke andere goederen bij zal dragen tot het bereiken van het bovenbedoelde doel, zij de vrijheid zal hebben speciale uitzonderingen op bovengenoemden regel toe te staan, onderworpen aan zulke voorwaarden als zij juist zal achten.

XII. Voor ieder credietnemend land zal de Commissie in overleg met de deelnemende Regeering een lijst van goedgekeurde invoeren opstellen, die beschouwd zullen worden te vallen binnen de definitie van grondstoffen en eerste levensbehoeften.

XIII. De bijzonderheden van iedere transactie moeten geregistreerd worden bij de commissie, die, vóór een geregistreerde obligatie te contrasigneren, zich zal overtuigen, dat het crediet een goedgekeurden invoer betreft en dat de periode, waarvoor wordt voorgesteld het te verleen, een redelijke is.

XIV. Dezelfde voorwaarden, als het verpanden van haar obligaties van credieten voor importen voor particuliere rekening beheerschen, zullen van toepassing zijn in de gevallen, waarin de deelnemende Regeering haar eigen obligaties verpand als onderpand voor importen voor Regeeringsrekening.

XV. Nadat hij behoorlijk gecontrasigneerde obligaties heeft ontvangen, zal de importeur deze den exporteur in onderpand geven.

Verkoop van verpande obligaties.

XVI. Met verpande obligaties zal als volgt gehandeld worden:

a.) Indien de importeur niet op eenigerlei wijze in gebreke blijft zijn contract met den exporteur na te leven, zullen de coupons op hun vervaldag en de obligaties, naarmate zij niet meer als onderpand behoeven te dienen, teruggegeven worden aan den importeur, die hen onverwijld weer aan zijn Regeering zal doen toekomen.

b.) Indien de importeur de bepalingen van de overeenkomst niet nakomt, kan de exporteur (of zijn gemachtigden) of de obligaties aanhouden, tot zij vervallen, of wel hij mag, indien hij hieraan de voorkeur geeft, ze te allen tijde verkopen, overeenkomstig het recht en de gebruiken van zijn land, mits, voor de obligaties verkocht worden, een redelijke gelegenheid gegeven zal worden aan de hen uitgevende regeering, hen terug te koopen, door den exporteur het bedrag van zijn vordering te voldoen. De opbrengst van zoodanigen verkoop zal door den exporteur worden aangewend, om daaruit zijn vorderingen op den importeur te dekken. Van elk surplus, niet voor dit doel vereischt, zal de exporteur rekenplichtig zijn ten aanzien van de deelnemende Regeering.

c. Alle coupons of obligaties, welke weder in handen van de deelnemende regeering geraken of door zoodanige regeering gekocht zijn, zullen onverwijld vernietigd worden overeenkomstig de regels, voor te schrijven door de Internationale Commissie; vernietigde obligaties mogen vervolgens met toestemming van de Commissie vervangen worden door andere obligaties in dezelfde of in een andere muntsoort, overeenkomstig de voorwaarden, die de oorspronkelijke uitgifte van obligaties beheerschen.

LONDENSCH E CORRESPONDENTIE.

Tot ons leedwezen kwam de wekelijksche brief van onzen medewerker niet tijdig in ons bezit. — Red.

AANTEKENINGEN.

Studie in de economie aan de Universiteiten. — In de op 23 October j.l. te Amsterdam gehouden vergadering der Vereeniging voor de Staathuishoudkunde en de Statistiek wees Mr. Dr. J. H. van Zanten op het bestaande tekort aan systematische bestudeering der economie aan onze universiteiten. De spreker wees op het groote belang van deze studie juist in de tijden van het oogenblik en op het toenemend aantal functies, waarvoor economische scholing gewenscht is. Hij noemde in dit verband een aantal functies, inzonderheid van sociaal-economischen aard: die van secretaris van de groote patroonsvereenigingen en werkliedenvereenigingen, die thans geroepen worden tot het afsluiten van collectieve arbeidsovereenkomsten, welke grooten invloed hebben op den socialen toestand en het economisch leven, de functies van voorzitter van de Raden van

Arbeid, van ambtenaar voor sociale aangelegenheden, gelijk die tegenwoordig in dienst worden genomen niet alleen door gemeente, provincie en Rijk, maar ook door particulieren, door de groote commercieele en industriele instellingen, enz.

In dit verband bracht hij naar voren de inderdaad veelzeggende cijfers nopens de studie in de staatswetenschappen. In de laatste 5 jaren toch, waarvan zulks bekend is, werd aan de gezamenlijke openbare universiteiten doctoraal examen in de staatswetenschappen afgelegd door 11, 3, 3, 9 en 7 studenten, terwijl in dien tijd de middelbare acte in de staathuishoudkunde verkregen werd door onderscheidenlijk 9, 16, 21, 13 en 26 personen. Daarentegen werd in dat tijdvak het doctoraal examen in de rechtswetenschap afgelegd door 146, 133, 149, 158 en 182 studenten. Mr. Van Zanten verzocht het bestuur het vraagstuk, dat stelling lag op het terrein der vereeniging, ter hand te willen nemen.

Inderdaad komt deze vraag op het juiste oogenblik. Het belang, verbonden aan systematische scholing op economisch gebied, is thans grooter dan ooit, terwijl aan den anderen kant het feit, dat de herziening van het academisch statuut aan de orde is, aan de vraag directe praktische betekenis geeft. Ook de definitieve organisatie van het hooger onderwijs op handelsgebied — dit onderwijs op de juiste breedte opgevat — staat met een en ander in het nauwste verband.

Het bestuur heeft gemeend voor de behandeling van het aldus aan de orde gestelde vraagstuk eene bijzondere commissie te moeten instellen, welke daarover te zijner tijd rapport zal uitbrengen. De commissie bestaat uit: Mej. Dr. Jos. van Anrooy, Prof. Mr. D. van Blom, Prof. Mr. G. W. J. Bruins, Mr. G. W. Sannes, Ir. C. J. Ph. Zaalberg en Mr. Dr. J. H. van Zanten.

Wijziging in de organisatie der Londensche Effectenbeurs. — In onze nummers 232 en 234 van Juni 1920 maakten wij melding van plannen tot wijziging in de organisatie der Londensche Effectenbeurs, die ten doel hadden een einde te maken aan de „Dual Control”, de tegenstelling van belangen tuschen de eigenaren van het Beursgebouw, die hun bezit zoo renderend mogelijk gemaakt wenschen te zien, en de leden der Beurs, die de kosten van het lidmaatschap voor de leden zoo laag mogelijk pogen te houden, en een voordeelig saldo der exploitatie niet in de zakken der aandeelhouders willen zien verdwijnen, maar ter verbetering van de werking der Beurs aangewend wenschen te zien.

De meerderheid der beursleden had zich in Mei j.l. in principe met de voorstellen tot overname van het Beursgebouw vereenigd.

In den brief uit Londen in ons nummer 260 vinden wij nu: „The proposal to abolish dual control of the Stock Exchange was defeated this week by a large majority.”

De Engelsche „Economist” van 18 en 25 December geeft hierover nader licht. Het bedoelde voorstel is verworpen door de aandeelhouders der vennootschap, die eigenaresse van het Beursgebouw is. Het scheen in het oog der bestuurders niet te voldoen aan den eisch van a fair price and a large amount of it in cash at once, terwijl zij ook de zekerheid, dat de koopende nieuwe vennootschap over 30 jaar den koopprijs zoude kunnen voldoen, niet voldoende vonden.

De zaak is dus voorloopig weer van de baan. Sedert 1904 geldt echter de bepaling, dat nieuwe leden van de Stock Exchange aandeelhouder in de vennootschap-eigenaresse van het Beursgebouw moeten zijn. Men rekent dat in 25 jaar alle beursleden in het bezit van een zoodanig aandeel zullen zijn, en aldus door den tijd de tegenstelling vanzelf meer en meer zal verdwijnen. Het zal intusschen wel moeilijk zijn ten slotte de laatste aandelen in handen te krijgen. Er zijn thans ongeveer 4.000 beursleden, waarvan 2.500

aandeelhouders zijn met 16.745 shares. Het geheele aantal shares bedraagt 20.000, waarvan er dus nog 3.255 in handen van niet-leden zijn. De shares van £ 1 noteeren thans pl.m. 103 Sh.

Kleinhandelsprijzen. De verhoudingscijfers van verbruiksartikelen, in den handel gebracht door de Coöperatieve Winkelvereniging van „Eigen Hulp” te Amsterdam, Haarlem, Arnhem, Utrecht, Leeuwarden en 's-Gravenhage (voorheen E. H.), welke door het Centraal Bureau voor de Statistiek gepubliceerd worden, zijn de navolgende. Bij beschouwing van deze cijfers neme men in aanmerking, dat het voorkomt, dat een artikel tijdelijk door een of meer der 6 coöperaties niet werd verkocht, wat van invloed kan zijn op den loop der verhoudingscijfers.

Artikelen	1914	1915	1916	1917	1918	1919	Sept. 1920	Oct. 1920
Boonen (bruine)	157	175	214	136	111	146	243	282
„ (witte)	172	200	259	338	221	238	334	317
Erwten (capuc.)	153	178	192	236	211	217	206	225
„ (grauwe)	139	157	177	220	191	209	245	270
„ (groene)	143	160	203	140	103	130	190	197
Gort	123	142	161	135	123	197	226	226
„ (boekweit)	117	171	200	292	312	292	400	421
„ (haver) ..	103	137	150	147	120	120	160	200
Kaas (Leids.)	140	160	179	221	207	253	271	286
„ (Gouds.)	125	133	123	126	177	195	241	250
Koffie.....	88	91	101	118	174	169	153	147
Margarine....	99	102	110	122	136	148	163	163
Meel (tarwebl.)	129	159	159	212	224	259	424	388
„ (boekw.) ..	114	152	195	324	362	314	371	381
Olie (boter) ..	101	127	149	235	409	381	265	253
„ (patent) ..	141	207	228	293	351	446	434	409
„ (raap)....	137	188	208	329	540	519	384	379
Rijst	116	112	122	125	122	169	306	303
Soda	83	117	283	267	417	283	417	400
Stijfsel	107	130	160	320	680	577	347	347
Stroop	100	125	154	179	193	200	214	218
Suiker (basterd)	91	107	115	116	120	147	225	225
„ (melis) ..	89	97	100	103	103	121	179	179
Thee	113	117	120	127	119	139	137	136
Vermicelli ...	124	203	207	272	266	300	352	352
Zeep (w. Brist.)	100	119	126	160	183	191	153	153
„ (zachte) .	87	121	158	121	117	275	304	296
Zout	80	90	90	110	190	160	160	160
Gemiddeldeverhoudingscijfers.	116	141	165	195	228	239	268	270

De prijzen voor het jaar 1893 werden gelijk 100 gesteld.

ONTVANGEN:

Export Register of the Federation of British Industries. — Industrial Publicity Service Ltd., London 1920.

In dit gemakkelijk te hanteeren boekdeel geeft de Federation of British Industries in beknopten vorm die informaties, die voor koopers van Britsche producten van de meeste waarde zijn. Naast een alfabetische productenlijst, bevat het werk een lijst, waarin nadere bijzonderheden omtrent de in de eerste lijst genoemde firma's voorkomen, en waarin tevens verwezen wordt naar eventuele advertenties dezer firma's. De weg in het boek is gemakkelijk te vinden.

Hiernaast treffen we nog mededeelingen aan over ontstaan en organisatie van de Federatie, waarvan die inzake hun overzeesche organisatie, waarvoor een aantal commissarissen en correspondenten is aangesteld, speciaal vermelding verdient.

OVERZICHT VAN TIJDSCHRIFTEN.

The Economist. — 's-Gravenhage, 15 November 1920.

Prof. Dr. C. A. Verrijn Stuart, Eerste gloren; *Mr. E. C. van Dorp*, Vrijhandel en kosten van levensonderhoud; *Prof. Mr. J. C. Kielstra*, De open-deur-politiek in de koloniën en vermeerdering der wereldproductie; *Tj. Greidanus*, De internationale geldmarkt.

The Journal of Political Economy. — Chicago, October 1920.

E. G. Nourse, Harmonizing the interests of farm producer and town consumer; *W. Notz*, International private agreements in the form of cartels, syndicates, and other combinations; *W. A. Paton*, Interest during construction.

Journal des Economistes. — Parijs, 15 November 1920.

Yves-Guyot, La grève des mineurs dans la Grande-Bretagne; *A. Raffalovich*, La conférence financière internationale de Bruxelles (24 Sept.—8 Oct. 1920); *Yves-Guyot*, L'élection du Président des Etats-Unis; *N. Mondet*, La nationalisation de la marine marchande; *Viator*, Le nouveau régime des chemins de fer et le rapport de M. Henri Lorin; *Un Rural*, Notes sur l'Irlande économique; *B. L. L. E.*, La ligue du libre-échange (November 1920); *Yves-Guyot*, Les obstacles politiques à l'avenir économique du Continent.

Revue d'Economie Politique. — Parijs, Sept.-Oct. 1920.

D. J. Gheorghiu, La situation monétaire de la Roumanie-Régime sous l'occupation ennemie et état actuel; *R. Kaepelin*, Le système dit d'économie mixte, dans les entreprises publiques en Allemagne; *M. L. Puech*, La guerre et les ouvrières britanniques; *P. Richemond*, Allocations pour charges de famille et caisses de compensation; *A. Girault*, Le morcellement parcellaire en France.

The Journal of Political Economy. — Chicago, November 1920.

L. C. Marshall, Incentive and output: a statement of the place of the personnel manager in modern industry; *A. B. Wolfe*, The teaching of economics again; *E. Jones*, The Webb-Pomerene Act.

Weltwirtschaft. — Berlijn, October 1920.

P. Leutwein, Keynes und die Revision des Friedens; *Prof. Dr. Ing. O. Blum*, Zur Linienführung des Mittellandkanals (Mittellinie oder Südlinie?); *Dr. R. Arzet*, Neuere Entwicklungstendenzen auf dem Weltkautschukmarkt.

The Quarterly Journal of Economics. — Cambridge (Mass.), November 1920.

A. B. Wolfe, Savers' surplus and the interest rate; *S. H. Slachter*, Industrial morale; *R. H. Tawney*, The British coal industry and the question of nationalization; *L. Einaudi*, Taxes on property and property increments in Italy; *T. N. Carver*, Ross's Principles of Sociology.

Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik. — Jena, October 1920.

F. Eulenburg, Die Preisrevolution seit dem Kriege.

Zeitschrift für Sozialwissenschaft. — Leipzig, 25 October 1920.

E. Herrstadt, Die gegenwärtige Lage der Arbeitsvermittlung in Deutschland; *A. Voigt*, Theorie des Geldverkehrs. III; *E. Schultze*, Die amerikanische Automobil-Industrie.

Sociale Voorzorg. — Amsterdam, October 1920.

B. H. Sajet, De wet op de ziekenverzorging; *E. Kupers*, Is invoering der ziekwet-Talma nog wel gewenscht? *L. Heyermans*, De ziekenverzorgingswet en de sociaal-geneeskundige verzorging; *M. J. Harts*, Het ontwerp van wet tot regeling der ziekenverzorging; *Ir. J. Goudriaan Jr.*, Nog enkele theoretische bespiegelingen.

La Réforme Sociale. Parijs, Sept.—Oct. 1920.

Vernier de Byans, Les colonies et le relèvement économique de la France; *H. Clément*, Le problème de la valeur et l'économie pure, d'après les théories actuelles; *E. Seillière*, Sainte-Beuve, agent, juge et complice de l'évolution romantique.

Die Bank. — Berlijn, October 1920.

A. Lansburgh, Wechselkurse und „Kaufkraft-Pari-

MAANDCIJFERS.

ONTVANGSTEN VAN SPOOR- EN TRAMWEGMAATSCHAPPIJEN AUGUSTUS 1920.

(Ontleend aan „de Ingenieur“.)

Namen der Maatschappijen.	Personenvervoer.	Goederenvervoer.	Totale ontvangsten.	
			Aug. 1920.	Aug. 1919.
Maatsch. tot Expl. van S.S., N.C.-S., Noord-Brab. Duitsche Spoorwegmaatschappij en Holl. IJzeren Spoorwegmaatschappij	f 10.022.538,—	f 8.746.117,—	f 19.500.481,—	f 16.203.475,— ¹⁾
Tramwegmaatschappij „De Meijerij”	—	—	32.474,92	33.682,28
Zuider Stoomtramwegmaatschappij	„ 16.250,79½	„ 7.520.18	24.250,09	24.516,35
Nederlandsche Tramwegmaatschappij	„ 91.297.06	—	144.382,63	161.306,71
Rotterdamsche Electriche Tramwegmij.....	„ 554.874,90½	„ —	554.874,90½	426.950,51½
Rotterdamsche Tramwegmaatschappij	„ 146.348,68	„ 85.094.35	231.443,03	238.159,78½
Westlandsche Stoomtramwegmaatschappij	„ 46.318,62	„ 16.175,49	62.774,75	55.984,12½
Nederlandsch-Indische Spoorwegmaatschappij lijn Samarang—Vorstenlanden—Willem I..	—	—	1.056.000,—	724.929,—
Oost-Java Stoomtramwegmaatschappij lijn Modjokerto—Ngoro	—	—	34.200,—	25.100,—
lijn Soerabaja—Krian	—	—	92.700,—	68.300,—
Samarang—Cheribon Stoomtramwegmaatsch... Samar.—Joana Stoomtramwegmaatschappij ..	—	—	602.800,—	447.400,—
Serajoeal Stoomtramwegmaatschappij lijn Maos—Bandjarnegara	—	—	431.600,—	336.800,—
lijn Bandjarnegara—Wonosobo.....	—	—	126.500,—	94.200,—
Deli-Spoorwegmaatschappij	—	—	13.100,—	10.700,—
Madoera Stoomtramwaatschappij	—	—	621.000,—	533.122,—
Modjokerto Stoomtramwegmaatschappij	„ 17.299,—	„ 32.474,—	153.000,—	97.000,—
			49.773,—	44.578,—

Nagekomen over Januari.

Eerste Ned. Electriche Tramwegmaatschappij | f 18.961,06 | — | f 18.961,06 | f 17.074,70½

De ontvangsten der groote maatschappijen, die in „de Ingenieur” ontbreken, zijn aan het „Maandschrift Centr. Bureau Statistiek” ontleend.
¹⁾ Definitieve opgave.

RESUME UIT HET MONTHLY BULLETIN OF STATISTICS (SUPREME ECONOMIC COUNCIL)

		Maandel. gemidd.		1919		1920					
		1913	1919	Dec.	April	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Oct.
Productie van steenkool (1000 tons)	Engeland	24,336	19,731	21,766 ¹⁾	18,042	17,795 ²⁾	24,225 ¹⁾	18,409 ²⁾	17,151 ²⁾	23,883 ¹⁾	9,952 ²⁾
	Ver. Staten	43,100	41,157	40,405	40,283	43,102	46,649	48,376	51,002	56,727 ⁴⁾	62,913 ⁴⁾
	Frankrijk	3,404	1,869 ³⁾	2,066 ³⁾	2,553 ⁵⁾	2,766 ³⁾	3,090	3,218	3,074 ⁵⁾	3,213 ⁵⁾	—
	Duitschland	14,383	9,049	10,458	10,035	10,224 ⁷⁾	11,008	11,509	10,788	11,550	—
Productie van ruw ijzer (1000 tons)	Engeland	869	627	642	682	751	738	762	765	753	542
	Ver. Staten	2,622	2,590	2,676	2,785	3,038	3,093	3,110	3,199	3,180	3,342
	Frankrijk	434	110	—	179	224	—	300	—	—	—
	Duitschland	1,074	524	528 ⁸⁾	—	—	—	—	—	—	—
Scheepen op stapel eind der maand (1000 tons)	Engeland	1,957	2,994	2,994	Kwartaals-opgave	Kwartaals-opgave	3,578	2,106	Kwartaals-opgave	3,731	Kwartaals-opgave
	Ver. Staten	148	2,967	2,967							
	Frankrijk	229	217	217							
	Italië	—	315	315 ⁷⁾							
Imports (netto) 1000 £	Engeland	54,931	122,299	143,575	146,747	146,074	150,367	145,494	139,886	139,342	133,756
	Ver. Staten	30,501	64,809	76,579	100,809	85,827	112,268	109,618	105,440	73,635	—
	Frankrijk	28,071	99,262 ⁶⁾	177,662	115,504	95,468	103,547	—	112,018	105,115	103,818
	Italië	12,152	55,056	68,372	54,517	56,046	83,052	—	—	—	—
Exports (binnenlandsche producten) 1000 £	Engeland	43,771	66,531	90,858	106,252	119,319	116,352	137,452	114,903	117,456	112,295
	Ver. Staten	42,505	134,562	139,226	140,097	151,423	128,561	133,420	119,087	123,973	—
	Frankrijk	22,934	29,044 ⁶⁾	99,585	55,076	48,401	72,375	—	95,980	86,063	93,302
	Italië	8,372	17,295	30,859	27,147	26,489	30,086	—	—	—	—
Scheepsbew.: Binnenkom. schepen (1000 tons)	Engeland (geladen)	4,089	2,463	3,006	2,749	3,047	3,109	3,313	3,624	3,260	3,258
	Ver. Staten (gel. en ballast) ..	4,440	3,892	3,674	3,970	5,050	6,325	6,647	7,055	—	—
	Frankrijk (geladen)	2,876	1,903	2,372	2,068	2,139	2,170	2,603	2,595	—	—
Index-cijfers: Groothand.-prijzen	Engeland (Economist)	100	235.2	273.5	305.7	304.5	291.4	292.5	287.6	283.9	266.5
	Ver. Staten (Bradstreet's)	100	202.7	219.0	225.7	216.4	210.7	205.0	195.7	184.1	170.6
	Frankrijk	100	358.3	424.9	590.6	553.0	495.3	498.2	503.9	528.4	—
Wisselkoersen: (wekel. gemiddelde)	NewYork op Londen	100	91.18	78.19	80.63	78.96	81.03	79.26	74.00	71.96	71.20
	NewYork op Parijs	100	75.03	47.83	32.91	35.77	41.02	42.13	37.02	34.74	33.73
	Parijs op Londen ..	100	125.53	153.76	247.73	225.30	198.79	190.89	200.15	206.81	211.88

¹⁾ Vijf weken. ²⁾ Vier weken. ³⁾ Inclusief de productie van Lotharingen. ⁴⁾ Voorloopige opgave.⁵⁾ Inclusief de productie van Lotharingen en het Saargebied. ⁶⁾ Inclusief Elzas-Lotharingen. ⁷⁾ Inclusief Triëst.⁸⁾ Gemiddelde voor de twee maanden November/December.

täten"; O. Schoele, Die natürlichen Grenzen des bargeldlosen Zahlungsverkehrs.

Bank-Archiv. — Berlin, October 1920.

D. Koppel, Zum Kapitalertragsteuergesetz; E. Bielschowsky, Die Preisbewegung des Silbers seit Kriegsbeginn (unter besonderer Berücksichtigung Englands und Indiens).

Tijdschrift van het Koninklijk Nederlandsch Aardrijkskundig Genootschap. — Amsterdam, November 1920.

Dr. J. H. F. Kohlbrugge, Primitieve denkwijze II, Uitstralende krachten in de Volkenkunde; Dr. P. Tesch, Duinstudies II, De opening van het Nauw van Calais III, Het ontstaan van den strandwal; C. J. Gonnert, De kaart van het hoogheemraadschap der uitwaterende sluizen in Kennemerland en West-Friesland; A. Brandes Szn., De Sahara; W. O. J. Nieuwenkamp, Mijn bezoek aan Alor.

Tijdschrift voor Economische Geographie. — 's-Gravenhage, 15 Oct.—Nov. 1920.

Prof. Dr. H. Blink, De schapenteelt. Naar haar ontwikkeling en verbreiding over de aarde in verband met de wolproductie en den wolhandel.

The geographical Journal. — Londen, November 1920.

Prof. J. L. Myres, The Dodecanese; L. F. I. Athill, Through South-Western Abyssinia to the Nile; G. M. B. Dobson, Design of instruments for navigation of aircraft; J. Stevenson-Hamilton, The Dinka country east of the Bahr-el-Gebel.

GIRO-OMZET BIJ DE NEDERLANDSCHE BANK

	November 1920		November 1919	
	Posten	Bedrag	Posten	Bedrag
Voor rekeninghouders waarvan door de H.-bank plaatselijk...	38.154	f 2.158.583.681	27.465	f 1.191.468.623
Ter voldoening van Rijksbelast.	16.091	„ 1.686.393.230	9.025	„ 852.169.146
	1.403	„ 12.545.760	1.001	„ 8.450.839

GIRO-KANTOOR DER GEMEENTE AMSTERDAM.

	November 1920		November 1919	
	Posten	Bedrag	Posten	Bedrag
Ontvangen en betaald: in contanten door overschrijving 1).	87148	f 12.769.409	99121	f 8.156.147
Particuliere rekeninghoud. Saldo te goed part. rek. u ^o .	66956	„ 57.843.443	40750	„ 76.668.590
	9960 ²⁾	„ 23.323.079	6431 ²⁾	„ 21.063.286
	—	„ 4.834.375	—	„ 3.814.142

1) Inclusieve verrekeningen tusschen gemeentendiensten, zijnde f 6.339.978,43 in de maand November 1920, in de maand November 1919 f 20.263.957,79. 2) Aantal.

POSTCHEQUE EN GIRODIENST.

	November 1919		November 1920	
	Aantal	Bedrag	Aantal	Bedrag
Aantal rekeninghouders op u ^o .	20.543	—	30.740	—
Aantal rekeninggen op u ^o	21.199	—	31.565	—
Stortingen.....	97.285	49.625.268	168.820	78.202.524
Overschrijvingen..	53.283	101.515.862	87.950	160.657.412
Afschrijvingen..	58.161	158.290.139	99.030	163.225.331
Totaal tegoed rekeninghouders op u ^o .	—	60.535.407	—	120.933.351

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTOS.

Ned. Disc. Wissels. 4½	1 Juli '15	Zweeds. R.ksbk 7½	16 Spt. '20
Bel. Binn. Eff. 5½	19 Oct. '20	Bk. v. Noorw. 6-6½	18 Dec. '19
Vrsch. in R.C. 6½	19 Oct. '20	Zwits. Nat. Bk. 5	21 Aug. '19
Bk. van Engeland 7	16 Apr. '20	Belg. Nat. Bk. 5½	28 Apr. '20
Duitsche Rijksbk. 5	23 Dec. '14	Bank v. Spanje 6	4 Nov. '20
Bk. van Frankrijk 6	8 Apr. '20	Bank v. Italië. 6	20 Mei '20
Oostenr. Hong. Bk. 5	12 Apr. '15	F. Res. Bk. N.Y. 6-7 4	Juni '20
Nat. Bk. v. Denem. 7	19 Apr. '20	Javasche Bank 3½	1 Aug. '09

OPEN MARKT.

Data	Amsterdam		Londen	Berlijn	Parijs	N. York
	Part. disconto	Prolongatie	Part. disconto	Part. disconto	Part. disc.	Call-money
31 Dec. '20	4	5	6¾	4-½/8	—	6-7
26-31 D. '20	4-¼	4½-5	6¾	4-½/8	—	6-7
20-24 D. '20	4-¼	4-5	6¾	4-½/8	—	6-7
13-18 D. '20	3¾	4¼-5	6¾-¾/8	4-½/8	—	6-7
29D.-3 J. '20	4¼	4¼-5	5¾-¾/8	4-½/8	—	6-25
30D.-4 J. '19	3¾-4	3-½	3½	4-½/8	—	5½-6
20-24 Juli '14	3½-¾/8	2¼-¾/8	2¼-¾/8	2½-½/8	2½	1¼-2¼

WISSELKOERSEN.

WISSELMARKT.

De week opende met een flauwe stemming voor Ponden, Francs en Marken. Hiervan konden zich het eerst Parijs en Brussel herstellen, zoodat voor deze beide wissels ten slotte aan het einde der week hogere koersen betaald werden dan aan het begin. Ook voor Londen trad iets later een herstel in, zoodat de koers weder ongeveer kwam op het punt van aanvang. Alleen Marken bleven steeds aangeboden. Dollars waren daarentegen in het begin der week zeer gezocht, maar moesten later het avance weer prijsgeven. Opmerkelijk was de vaste stemming voor Skandinavië, waarin ditmaal ook Finland deelde. Vooral Christiania en Kopenhagen waren zeer gezocht. Voor Christiania werd tot 50,90, voor Kopenhagen tot 50,10 en voor Helsingfors tot 9,75 betaald. Ook Spanje was vaster, 41,25—43,25. Daarentegen was Buenos Aires bijzonder flauw; heden was omstreeks 105½ verkrijgbaar, zoodat het normale goudpunt bereikt werd.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	Londen 1)	Parijs 2)	Berlijn 3)	Weenen 4)	Brussel 5)	New York 6)
27 Dec. 1920..	11.25	18.57½	4.35	0.77½	19.65	3.18¾
28 „ 1920..	11.24½	18.57½	4.37½	0.77½	19.55	3.20¼
29 „ 1920..	11.24½	18.72½	4.37½	0.75	19.67½	3.20
30 „ 1920..	11.25½	18.85	4.40	0.75	19.82½	3.19½
31 „ 1920..	—	—	—	—	—	—
1 Jan. 1921..	—	—	—	—	—	—
Laagste d. w. 1)	11.21	18.50	4.33	0.70	19.52½	3.18
Hoogste „ „ 1)	11.27½	18.92½	4.42½	0.85	19.90	3.20½
24 Dec. 1920..	11.26	18.82½	4.42½	0.80	19.87½	3.18½
18 „ 1920..	11.21	19.15	4.42½	0.67½	20.20	3.15½*
Muntpariteit	12.10½	48.—	59.26	50.41	48.—	2.48¾

*) Notering te Amsterdam. **) Notering te Rotterdam. 1) Particuliere opgave. 2) Notering van 17 Dec. 1920.

Data	Stockholm 1)	Kopenhagen 2)	Christiana 3)	Zwitserland 4)	Spanje 5)	Batavia 1) telegrafisch
27 Dec. 1920	63.10	49.10	49.20	48.52½	41.25	101
28 „ 1920	63.15	49.15	49.25	48.55	41.—	101
29 „ 1920	63.30	50.25	50.60	48.65	42.—	101
30 „ 1920	63.35	50.10	50.25	48.52½	42.65	101
31 „ 1920	—	—	—	—	43.25	101
1 Jan. 1921	—	—	—	—	—	101
L'ate d. w. 1)	62.95	48.70	48.70	48.45	40.75	101
H'ate „ „ 1)	63.60	50.25	50.60	48.65	43.25	101
24 Dec. 1920	63.—	48.75	48.75	48.50	41.30	101
18 „ 1920	63.05	48.10	47.30	48.60	41.85	99½-100½
Muntpariteit	66.67	66.67	66.67	48.—	48.—	100

*) Notering te Amsterdam. 1) Particuliere opgave.

KOERSEN TE NEW YORK.

Data	Cable Lond. (in \$ per £)	Zicht Parijs (in cts. per \$)	Zicht Berlijn (in ct. p. 4 Rm.)	Zicht Amsterd. (in cts. p. gld.)
31 Dec. .. 1920	3.53.37	5.85	nom.	***
Laagste d. week	3.50.75	5.84	nom.	***
Hoogste „ „	3.53.75	5.91	nom.	***
24 Dec. .. 1920	3.53.37	5.88	nom.	***
18 „ .. 1920	3.50.—	5.88	nom.	***
Muntpariteit..	4.86.67	5.18 ¹ / ₄	95 ¹ / ₄	40 ³ / ₁₆

KOERSEN VAN DE VOLGENDE PLAATSEN OP LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	11 Dec. 1920	18 Dec. 1920	20—31 Dec. 1920 Laagste	31 Dec. 1920 Hoogste
Alexandrië ..	Piast, p. £	97 ⁷ / ₁₆	97 ⁷ / ₁₆	97 ⁷ / ₁₆	97 ⁷ / ₁₆
*B. Aires ¹⁾ ..	d. p. \$	55 ³ / ₄	53 ¹ / ₈	50 ³ / ₈	54
Calcutta	£ p. rup.	1 ⁴ / ₁₆	1 ⁵ / ₈	1 ⁵ / ₈	1 ⁵ / ₈
Hongkong ..	id. p. \$	2 ¹¹ / ₁₆	3 ⁰ / ₁₆	3 ⁰ / ₁₆	3 ² / ₁₆
Lissabon	d. per Mil.	7 ¹ / ₂	6 ¹ / ₂	5 ³ / ₄	8
Madrid	Peset, p. £	26.80	26.95	26.00	27.50
*Montevideo ¹	d. per \$	56 ¹ / ₄	51 ³ / ₄	49 ¹ / ₂	53
Montreal ...	\$ per £	3.99	4.11 ¹ / ₂	4.06	4.23
*R.d.Janeiro.	d. per Mil.	11 ⁹ / ₁₆	10	9 ³ / ₄	10 ⁹ / ₁₆
Rome	Lires p. £	98.75	101	101	106
Shanghai ...	£ p. tael	3/10	4/0 ³ / ₈	3/11	4/3
Singapore ..	id. p. \$	2/3 ¹³ / ₁₆	2/3 ¹³ / ₁₆	2/3 ¹³ / ₁₆	2/3 ¹³ / ₁₆
*Valparaiso..	d. p. peso	10 ¹ / ₂	9 ²⁵ / ₃₂	9 ¹ / ₄	9 ³¹ / ₃₂
Yokohama ..	£ per yen	2/10 ⁷ / ₈	2/9 ³ / ₄	2/7 ⁷ / ₈	2/9 ¹ / ₈

* Koersen der voorafgaande dagen. 1) Telegrafisch transfert.

NOTEERING VAN ZILVER.

Noteering te Londen		te New York	
31 Dec. 1920.....	40 ⁷ / ₈	64 ¹ / ₄	
24 „ 1920.....	40 ⁵ / ₈	65 ³ / ₈	
18 „ 1920.....	41	63 ³ / ₈	
11 „ 1920.....	40 ¹ / ₂	61 ³ / ₄	
3 Jan. 1920.....	76 ³ / ₈	130 ¹ / ₂	
4 Jan. 1919.....	48 ⁷ / ₁₆	101 ¹ / ₂	
20 Juli 1914.....	24 ¹³ / ₁₆	54 ¹ / ₈	

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 3 Januari 1921.

Activa.		
Binnel. Wis- sels, Prom., enz. in disc.	H.-bk. f 103.515.049,71 B.-bk. „ 7.507.781,90 Ag.sch. „ 100.964.115,30 ¹ / ₂	f 211.976.946,91 ¹ / ₂
Papier o. h. Buitel. in disconto	Idem eigen portef. f 49.078.346,—	
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel. „	„ 49.078.346,—	
Beleeningen incl. vrsch. in rek.-crt. op onderp.	H.-bk. f 127.210.084,97 B.-bk. „ 25.683.784,37 ¹ / ₂ Ag.sch. „ 132.976.450,68	f 285.870.320,02 ¹ / ₂
Op Effecten	f 267.624.428,72	
Op Goederen en Spec.	„ 18.245.891,30 ¹ / ₂	285.870.320,02 ¹ / ₂
Voorschotten a. h. Rijk	„ 13.467.961,91 ¹ / ₂	
Munt en Muntmateriaal		
Munt, Goud	f 58.219.790,—	
Muntmat., Goud	„ 579.921.066,39	f 636.140.856,39
Munt, Zilver, enz.	„ 21.457.303,02 ¹ / ₂	
Muntmat., Zilver	„ —	657.598.159,41 ¹ / ₂
Effecten		
Bel.v.h. Res.fonds.	f 4.519.738,62 ¹ / ₂	
id. van ¹ / ₁₆ v. h. kapit.	„ 3.812.102,87 ¹ / ₂	8.331.841,50
Geb. en Meub. der Bank	„ 3.594.000,—	
Diverse rekeningen	„ 25.474.092,32 ¹ / ₂	f 1.255.391.668,09 ¹ / ₂
Passiva.		
Kapitaal	f 20.000.000,—	
Reservefonds	„ 5.000.000,—	
Bankbiljetten in omloop	„ 1.116.021,280,—	
Bankassigtiën in omloop	„ 3.358.277,74 ¹ / ₂	
Rek.-Cour. } Het Rijk f —		
saldo's: } Anderen „ 91.886.318,53 ¹ / ₂		91.886.318,53 ¹ / ₂
Diverse rekeningen	„ 19.125.791,81 ¹ / ₂	f 1.255.391.668,09 ¹ / ₂

NED. BANK 3 Januari 1921 (vervolg).

Beschikbaar metaalsaldo..... f 414.549.418,78
Op de basis van ¹/₁₆ metaaldekking „ 172.296.243,52¹/₂
Minder bedraaan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is .. „ 2.072.747.090,—

Verschillen met den vorigen weekstaat:

	Meer	Minder
Disconto's	15.153.367,73	
Buitenlandsche wissels.....		3.675.238,—
Beleeningen	38.264.767,75 ¹ / ₂	
Goud		267.115,80
Zilver		43.875.935,—
Bankbiljetten		6.625.242,09 ¹ / ₂
Part. Rek.-Crt. saldo's		

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud	Zilver	Bankbiljetten	Andere opeischbare schulden
3 Jan. 1921	636.141	21.457	1.116.021	95.245
27 Dec. 1920	636.141	21.190	1.072.145	87.185
20 „ 1920	636.141	20.952	1.070.488	79.992
13 „ 1920	636.141	20.552	1.074.396	79.666
6 „ 1920	636.141	20.326	1.081.064	75.870
3 Jan. 1920	637.323	6.567	1.071.609	87.936
4 Jan. 1919	691.436	8.588	1.100.948	91.626
25 Juli 1914	162.114	8.228	310.437	6.198

Data	Totaal bedrag disconto's	Hiervan Schatkist-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Beschikbaar Metaal-saldo	Dek-kings-percentage
3 Jan. 1921	211.977	55.000	285.870	414.549	54
27 Dec. 1920	196.824	51.000	247.606	424.669	56
20 „ 1920	187.622	46.000	253.388	426.202	57
13 „ 1920	178.974	40.000	257.423	425.084	57
6 „ 1920	174.273	37.000	263.384	424.284	57
3 Jan. 1920	197.500	100.000	245.513	411.087	56
4 Jan. 1919	252.852	177.800	149.907	461.043	59
25 Juli 1914	67.947	14.300	61.686	43.521 ¹⁾	75

1) Op de basis van ¹/₁₆ metaaldekking.

Uit de bekendmaking van den Minister van Financiën blijkt, dat uitstonden op:

	27 Dec. 1920	3 Jan. 1920
Aan schatkistpromessen, waarvan rechtstreeks bij de Ned. Bank geplaatst	f 399.810.000,—	f 401.798.489,—
Aan schatkistbiljetten ..	„ 51.000.000,—	„ 55.000.000,—
Aan zilverbons	„ 28.035.000,—	„ 34.977.000,—
	„ 51.110.598,—	„ 51.116.946,50

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Bankbiljetten	Andere opeischb. schulden
25 Dec. 1920.....	***	***	531.000	
18 „ 1920.....	***	***	544.000	
11 „ 1920.....	***	***	521.000	
13 Nov. 1920.....	224.569	8.717	376.233	215.641
6 „ 1920.....	224.415	8.563	373.944	212.803
30 Oct. 1920.....	225.160	8.450	370.883	220.592
16 „ 1920.....	226.959	7.974	371.763	248.047
27 Dec. 1919.....	171.976	8.075	310.842	103.966
28 Dec. 1918.....	108.017	14.376	197.634	99.237
25 Juli 1914.....	22.057	31.907	110.172	12.684

Data	Dis- conto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalbaar	Beleeningen	Diverse rekeningen 1)	Beschikbaar metaal-saldo	Dek-kings-percentage
25 Dec. 1920		265.000	***		132.250	***
18 „ 1920		240.500	***		128.250	***
11 „ 1920		250.000	***		123.500	***
13 Nov. 1920	29.249	29.176	127.937	40.119	115.025	39
6 „ 1920	28.087	28.970	128.164	38.682	115.766	39
30 Oct. 1920	28.558	29.849	136.188	36.141	115.435	39
16 „ 1920	29.584	32.207	146.961	36.985	115.108	38
27 Dec. 1919	12.217	12.445	163.280	63.408	92.300	42
28 Dec. 1918	8.533	18.045	82.954	14.435	63.325	41
25 Juli 1914	7.269	6.395	47.934	2.228	4.842 ²⁾	44

1) Sluitpost der activa. 2) Op de basis van ¹/₁₆ metaaldekking.

DE SURINAAMSCH E BANK.

Voornaamste posten in duizenden gulden.

Data	Metaal	Circulatie	Andere opsch. schulden	Disconto's	Dio. rekeningen ¹⁾
20 Nov. 1920 ..	1.055	2.130	853	1.947	374
13 " 1920 ..	1.055	2.176	694	1.765	447
6 " 1920 ..	1.055	2.170	649	1.747	440
30 Oct. 1920 ..	1.063	2.171	721	1.727	480
22 Nov. 1919 ..	1.059	1.583	1.158	1.544	470
23 Nov. 1918 ..	926	1.613	1.204	1.238	147
25 Juli 1914 ..	645	1.100	560	735	396

¹⁾ Sluitpost der activa.**BUITENLANDSCHE BANKSTATEN.****BANK VAN ENGELAND.**

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Currency Notes, in duizenden pond sterling.

Data	Metaal	Circulatie	Currency Notes.		
			Bedrag	Goudd.	Gov. Sec.
29 Dec. 1920	128.268	132.851	367.626	28.500	336.504
22 " 1920	127.761	134.582	368.231	28.500	337.253
15 " 1920	126.812	131.236	359.176	28.500	328.153
8 " 1920	125.878	130.411	354.298	28.500	323.394
31 Dec. 1919	91.342	91.350	358.152	28.500	337.537
1 Jan. 1919	79.976	70.190	323.241	28.500	305.133
22 Juli 1914	40.164	29.317	—	—	—

Data	Gov. Sec.	Other Sec.	Public Depos.	Other Depos.	Reserve	Dekking-perc. ¹⁾
29 Dec. '20	107.865	86.028	14.305	175.555	13.867	7,30
22 " '20	77.178	78.914	13.770	136.031	11.629	7,75
15 " '20	77.123	72.207	19.401	126.070	14.025	9,64
8 " '20	80.708	71.280	22.424	126.483	13.916	9,34
31 Dec. '19	92.469	106.778	19.213	108.638	18.442	9,20
1 Jan. '19	124.304	106.473	26.306	214.394	28.236	11,70
22 Juli '14	11.005	33.633	13.735	42.185	29.297	52 1/2

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.**DUITSCH E RIJKSBANK.**

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Darlehenskassenscheine, in duizenden Mark.

Data	Metaal	Daarvan Goud	Kassenscheine	Circulatie	Dekking-perc. ¹⁾
23 Dec. '20	1.097.323	1.091.640	21.469.333	67.125.736	33
15 " '20	1.097.439	1.091.641	21.158.223	65.147.187	33
7 " '20	1.098.454	1.091.644	20.524.898	64.684.655	33
30 Nov. '20	1.097.935	1.091.648	20.362.563	64.284.419	33
23 Dec. '19	1.110.279	1.089.497	10.511.033	34.126.605	34
23 Dec. '18	2.282.776	2.262.629	4.896.872	21.124.313	34
23 Juli '14	1.691.898	1.358.857	65.479	1.890.895	93

¹⁾ Dekking der circulatie door metaal en Kassenscheine.

Data	Wissels	Rek. Crt.	Darlehenskassenscheine	
			Totaal uitgegeven	In kas bij de Reichsbank
23 Dec. 1920	53.741.766	14.164.231	33.632.000	21.425.600
15 " 1920	54.090.061	15.825.108	35.316.609	21.113.900
7 " 1920	49.979.083	11.561.280	32.878.700	20.480.500
30 Nov. 1920	55.574.647	17.339.931	32.806.400	20.315.600
23 Dec. 1919	34.848.713	11.146.956	24.191.100	10.472.800
23 Dec. 1918	24.459.084	11.483.870	15.214.000	4.894.000
23 Juli 1914	750.892	943.964	—	—

OOSTENRIJKSCH-HONGAARSCH E BANK.

Voornaamste posten in duizenden Kronen.

Data	Metaal- en buitenl. goudwissels	Disc. en beleeningen	Bijz. schuld Oostenrijk en Hongarije	Bankbiljetten	Rek. Crt. saldi
15 Nov. '20	325.730	37.782.521	32.954.000	74.121.378	9.497.833
31 Oct. '20	321.121	36.474.610	32.954.000	72.902.605	9.930.245
7 Feb. '20	290.428	19.251.400	32.954.000	56.994.022	6.057.646
31 Jan. '20	291.088	19.162.543	32.954.000	56.772.802	6.220.536
15 Nov. '19	325.097	14.742.052	32.954.000	50.582.595	7.235.850
23 Juli '14	1.589.267	954.356	—	2.159.759	291.270

¹⁾ waarvan 222.669 goud, 46.598 buitenlandsche goudwissels en 56.463 munt en muntmateriaal zilver.**BANK VAN FRANKRIJK.**

Voornaamste posten in duizenden francs.

Data	Goud	Waarvan in het Buitenland	Zilver	Te goed in het Buitenland	Buit.gew. voorsch. a/d. Staat
30 Dec. '20	5.500.269	1.948.367	266.332	***	26.600.000
23 " '20	5.499.978	1.948.367	265.680	591.735	26.600.000
16 " '20	5.499.045	1.948.367	264.468	592.438	26.600.000
9 " '20	5.498.063	1.948.367	265.589	598.210	26.600.000
3 Dec. '19	5.578.950	1.978.278	265.703	—	28.850.000
3 Jan. '18	5.355.517	2.037.108	318.164	1.281.319	17.800.000
23 Juli '14	4.104.390	—	639.620	—	—

Data als boven.	Wissels	Uitgestelde Wissels	Beleening	Bankbiljetten	Rek. Crt. Particulieren	Rek. Crt. Staat
3.308.927	403.932	2.188.920	37.901.599	3.518.370	56.575	
3.253.756	409.486	2.217.662	37.444.362	3.521.482	79.120	
3.255.933	415.819	2.196.063	37.509.197	3.542.463	110.075	
3.337.909	418.049	2.163.836	37.920.306	3.863.326	152.881	
1.654.804	621.875	1.493.680	37.660.543	3.270.513	93.667	
810.331	1.137.679	1.220.629	22.789.123	2.777.721	336.604	
1.541.080	—	769.400	5.911.910	942.570	400.590	

BANQUE NATIONALE DE BELGIQUE.

Voornaamste posten in duizenden francs.

Data	Metaal incl. buitenl. saldi	Beleening van buitenl. vorder.	Beleening van prom. d. provinc.	Binn. wissels en beleening	Circulatie	Rek. Crt. partic.
29 Dec. '20	322.921	84.653	480.000	883.418	6.119.239	1.085.149
22 " '20	324.273	84.653	480.000	812.416	6.001.980	1.033.877
16 " '20	323.790	84.653	480.000	738.623	6.005.529	1.008.768
9 " '20	323.122	84.653	480.000	759.176	5.965.604	1.046.814
31 Dec. '19	353.055	84.955	480.000	455.139	4.763.802	2.216.665

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.**FEDERAL RESERVE BANKS.**

Voornaamste posten in duizenden dollars.

Data	Goudvoorraad			Zilver etc.	F.R. Notes in circulatie
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes	In het buitenl.		
26 Nov. '20	2.023.916	1.359.862	70.210	171.364	3.325.629
19 " '20	2.008.110	1.362.863	74.303	172.118	3.307.435
12 " '20	2.008.678	1.352.545	77.244	171.333	3.328.985
5 " '20	2.001.673	1.331.473	77.514	168.056	3.354.180
28 Nov. '19	2.093.641	1.282.311	135.696	66.020	2.852.277
29 Nov. '18	2.065.213	1.293.154	5.829	55.158	2.568.676

Data	Wissels	Totaal Deposito's	Gestort Kapitaal	Algem. Dekking-perc. ¹⁾	Percent. Goud-dekking circul. ²⁾
26 Nov. '20	2.983.133	2.333.042	99.020	44,4	48,9
19 " '20	2.948.601	2.437.164	98.929	44,1	48,6
12 " '20	3.072.604	2.447.041	98.847	43,6	47,9
5 " '20	3.126.594	2.482.883	97.824	43,0	47,0
28 Nov. '19	2.709.804	2.902.825	87.001	45,5	52,5
29 Nov. '18	2.190.536	2.404.611	80.072	50,0	59,8

¹⁾ Verhouding tusschen: den totalen goudvoorraad, zilver etc., en de opeisbare schulden: F. R. Notes en netto deposito's. ²⁾ Na aftrek van 35 pCt. der totale dekkingsmiddelen als dekking voor de netto deposito's.**PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.**

Voornaamste posten in duizenden dollars.

Data	Aantal banken	Totaal uitgezette gelden en beleggingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal deposito's	Waarvan time deposits
19 Nov. '20	824	16.793.574	1.343.951	13.951.534	2.786.045
12 " '20	825	16.837.672	1.369.928	13.962.410	2.809.940
5 " '20	823	16.952.336	1.335.235	14.057.981	2.816.595
29 Oct. '20	823	17.017.416	1.365.222	14.051.625	2.805.247
21 Nov. '19	791	13.471.091	1.408.880	13.860.118	2.287.897
22 Nov. '18	752	13.660.556	1.290.472	11.698.157	1.454.787

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 3 Januari 1921.

Het eerste overzicht der internationale effectenbeurzen in het jaar 1921 kan uit den aard der zaak slechts een aperçu geven van enkele dagen. Het is toch gewoonte geworden ten minste den laatsten dag van het oude jaar voor het beursverkeer officieel te sluiten en zoo geviel het dezen keer, dat bijna in alle voornamen centra twee dagen achtereen uitvielen. Wellicht was dit goed om de problemen van velerlei aard, die voortdurend om dringende oplossing aankloppen, nog eens dieper te overdenken. Indien men de uitingen in de internationale pers bestudeert, schijnt het wel, alsof men de hier bedoelde vraagstukken langzamerhand ernstiger ter harte gaat nemen, dan in den laatsten tijd vaak het geval is geweest. Nu de malaise in handel en industrie zich meer en meer doet gevoelen, niet in de eerste plaats omdat er overproductie, maar veeleer, wijl er onderconsumptie bestaat, worden allerwegen maatregelen beëindigd, om deze onderconsumptie een einde te doen nemen. In de eerste plaats vinden dergelijke plannen hun oorsprong in de Vereenigde Staten van Noord-Amerika, het land, dat voorloopig wel het sterkst te lijden heeft onder de onmogelijkheid, zijn voorradige producten af te zetten. Verschillende plannen zijn reeds geopperd om aan den noodtoestand een einde te maken, waarbij wel de meest plausible die moeten genoemd worden, welke zich bezig houden met het verstrekken van credieten aan de Centrale landen van Europa. Het verdient de aandacht, dat niet meer, zooals vroeger het geval is geweest, in de eerste plaats wordt gelet op het omhoog schroeven van de verschillende noodlijdende valuta's, doch dat meer aandacht wordt besteed aan het stabiliseeren van het tegenwoordig peil dier deviezen. Duidelijk is het, dat op deze wijze veel spoediger succes kan worden bereikt, het aan de betrokken landen zelve overlatende, met het eventueel te verstrekken voorschot zoodanig te werken, dat het eigen betaalmiddel op een hooger niveau wordt gebracht. Het behoeft geen betoog, dat bij de onderscheiden voorstellen, welke in de Vereenigde Staten tusschen het tegenwoordig tijdstip en dat van het in-functie-treden van den nieuwen President (in Maart aanstaande) worden ingediend, ook vele zijn, die van te voren reeds wegens onaannemelijkheid veroordeeld zijn. Zoo heeft b.v. het „Journal of Commerce” zich genoodzaakt gezien te velde te trekken tegen een plan, dat thans in verschillende kringen van de Unie nogal besproken wordt, hoewel de onmogelijkheid der doorvoering dadelijk in het oog springt. Volgens dit project wil men, om de buitenlandsche deviezen te „normaliseeren”, een toeslag op de invoerrechten heffen, gelijkstaande aan het verschil tusschen den tegenwoordigen koers en dien van vóór den oorlog. Zoo zou derhalve op artikelen uit Duitschland een toeslag betaald moeten worden van circa 1150 pCt., op Australische wol van 40 pCt., enz. Het spreekt vanzelf, dat een dergelijk plan geen kans van slagen heeft. Zoo staat het niet met een ander ontwerp, waarbij wordt voorgesteld den goud-productenten een toeslag te verstrekken, welke moet worden verkregen door een bijzondere belasting op het in de verschillende bedrijven aangewende goud. Er zijn reeds verschillende mijnen in Californië stilgelegd, omdat goud niet in de waardevermeerdering van alle andere artikelen heeft kunnen meedoen en de exploitatie van arme goudmijnen derhalve niet lonend meer was. Slaagt men er nu in deze mijnen weder open te stellen, dan, zoo meenen de voorstellers, zou reeds een zeer werkzaam middel tot het normaliseeren van de wisselkoersen zijn bereikt. Het is de vraag, of niet veeleer een nog grotere tegenstelling tusschen de landen met een „goede” en een „slechte” valuta zal worden geschapen en voorts of in dezen tijd van prijsdaling niet zonder meer het oude goudpeil van vóór den oorlog langzamerhand zal worden benaderd.

De beurs in Wallstreet is onder al deze discussies vrij kalm gebleven, doch met een gedeceerd vasten ondertoon. Vooral voor internationale fondsen, met name voor aandelen Koninklijke Petroleum Maatschappij, bestond goede animo, waardoor de gansche markt ten gunste werd geaffecteerd.

Op de continentale beurzen was de stemming weinig bewogen. In de laatste week van het jaar pleegt men zich van groote affaires te onthouden, tenzij er speciale aanleiding voor bestaat. En deze was thans niet te onderscheiden. Zoo besteedt men meer aandacht aan de vraagstukken van algemeen financieel-economisch belang, dan aan die van den meer beperkten beurshandel. Zoo heeft men zich te Parijs bezig gehouden met de jongste wijzigingen in den staat van de Banque de France. De voorschotten dier Bank aan de Fransche Regering bedroegen bij het einde van

den oorlog 19 milliard Francs en klommen in 1919 tot het hoogste bedrag van 26,30 milliard (December) en in 1920 tot Fr. 26,80 milliard (September tot December). Thans is het totaal weer wat lager en is het gedaald tot circa Fr. 20,60 milliard. Een vermindering van deze schuld werd reeds in April 1920 besproken en wel zoodanig, dat uit de opbrengst van de nieuwe leening het voorschot-saldo zou worden teruggebracht tot Fr. 24 milliard, uiterlijk in het einde van 1920. Daarna zouden jaarlijks 2 milliard Francs worden afbetaald. Een thans getroffen nieuwe overeenkomst heeft de regeling zoodanig vastgesteld, dat uit de opbrengst der leening een vermindering tot Fr. 25 milliard wordt bewerkstelligd, d.w.z. tot een bedrag, Fr. 2 milliard lager dan het maximum der te verleen voor-schotten.

Te Londen houdt men zich ook meerendeels bezig met het vlot maken van den gestranden uitvoer. Vooral de „Daily Chronicle”, het blad, dat het meeste voeling houdt met Regeeringskringen, hamert voortdurend op dit aambeeld en propageert het denkbeeld van een internationale economische actie, ongeveer op de basis van het plan Ter Meulen. Ook Lloyd George heeft op het jongste gastmaal van de Federation of British Industries in gelijken geest gesproken en thans heeft de heer Balfour het thema scherper omlijnd in zijn redevoeringen betreffende den Volkerenbond in het Lagerhuis. Dit alles wijst op het sterke verlangen naar internationale algemeene maatregelen en de gemeenschappelijke nood is hierin de leermeester. Of het toch niet zal blijken, dat in de naaste toekomst de egoïstische belangen der verschillende landen een beletsel zullen vormen voor het tot-stand-komen van een goede regeling valt af te wachten.

De beurs te Berlijn was in het midden der berichtsperiode vrij vast gestemd om tegen het slot iets zwakker te worden. Men onderstelt, dat velen, die zich tegen het einde van het jaar van hun fondsen hebben ontdaan, ten einde de verliezen te kunnen vaststellen, thans tot terugkoop overgaan.

Te onzent hebben de achter ons liggende feestdagen ook hun invloed doen gelden op de geheele markt, in dit opzicht althans, dat de omvang der zaken zeer klein is gebleven. De stemming was echter gedeceerd vast te noemen, vooral op den voorlaatsten dag van het oude jaar. Op de staatsfondsenmarkt is hiervan als gewoonlijk niet veel tot uiting gekomen, doch ook hier was de tendens goed prijshoudend te noemen, zelfs ondanks den hoogerden geldkoers, dien de jaarswisseling op 5 pCt. heeft gebracht. Het is echter te verwachten, dat binnen afzienbaren tijd de uit coupon-betalingen e.d. vrijgekomen gelden weder naar de open markt zullen stroomen, in verband waarmee de noteringen der beleggingsfondsen thans nog niet door die op de geldmarkt worden geïncideerd.

	28 Dec.	30 Dec.	3 Jan.	Rijzing of daling.
5 % Ned. W. Sch. 1918	83	83	82 ⁵ / ₈	— ³ / ₈
4 ¹ / ₂ % „ „ „ 1916	84 ¹ / ₂	84 ¹ / ₄	82 ³ / ₄	+ 1 ¹ / ₄
4 % „ „ „ 1916	73 ¹ / ₂	73 ⁷ / ₈	74 ¹⁵ / ₁₆	+ 1 ¹ / ₁₆
3 ¹ / ₂ % „ „ „	59 ⁷ / ₈	60 ¹ / ₂	61	+ 1 ¹ / ₈
3 % „ „ „	52 ¹ / ₂	53	52 ³ / ₄	+ ¹ / ₄
2 ¹ / ₂ % Cert. N. W. S.	44 ¹ / ₂	45 ⁵ / ₁₆	45 ⁵ / ₈	+ ⁷ / ₈
5 % Oost-Indië 1915	88 ¹ / ₈	88 ³ / ₄	89 ¹ / ₂	+ 1 ¹ / ₈
4 % Hongarije Goud	5	3 ³ / ₄	3 ⁵ / ₄	— 1 ¹ / ₄
4 % Oostenr. Kronrente	³ / ₄	³ / ₄	2 ³ / ₄	+ 2
5 % Rusland 1906	7	7 ¹ / ₄	7 ¹ / ₂	+ ¹ / ₂
4 ¹ / ₂ % Iwangorod Dombr...	6 ⁵ / ₈	7 ¹ / ₈	7 ¹ / ₄	+ ³ / ₈
4 % Rusland Cons. 1880	6	6 ⁵ / ₈	6	
4 % Rusl. bij Hope & Co.	4 ¹ / ₂	6	6 ¹ / ₄	+ 1 ³ / ₄
4 % Servië 1895	16 ³ / ₄	16 ³ / ₄	16 ³ / ₄	
4 ¹ / ₂ % China Goud 1898 ..	53 ⁷ / ₁₆	52 ¹ / ₁₆	52 ¹ / ₁₆	— 1 ³ / ₈
4 % Japan 1899	52 ³ / ₄	52 ³ / ₄	52 ³ / ₄	
4 % Argentinië Buitenl...	56 ⁷ / ₈	56 ⁷ / ₈	56 ⁷ / ₈	
5 % Brazilië 1895	59	59	59	
5 % „ 1913	51 ³ / ₄	51 ³ / ₄	51 ³ / ₄	

De suiker-afdeeling was wel één der eerste, die de betere tendens heeft overgenomen. In de eerste plaats werd Cuba-suiker uit New York steeds hooger gemeld. Hand aan hand hiermede gingen de berichten omtrent afdoeeningen op Java, eerst a f 17,— en f 18,— per picol, daarna a f 20,—. Hoewel insiders nog steeds vrij pessimistisch gestemd zijn omtrent het naaste verloop van de prijzen op de goederenmarkten, werd het publiek, dat richting geeft op de effectenmarkt, toch gunstig beïnvloed, voornamelijk omdat er slechts zeer weinig materiaal geoffreerd wordt. Zelfs wordt de schaarschte nog kunstmatig in de hand gewerkt door het bestaan van eenige contramine-posities, die, hoewel niet omvangrijk, toch iederen dag nieuwe vraag doen ont-

staan, indien de buitenlandsche suiker-noteringen tot dekking aanleiding geven. Zelfs is een kleinere beursfirma, die in suiker-, rubber- e.d. waarden blanco posities had loopen, hierdoor op den eersten dag van het nieuwe jaar in moeilijkheden gekomen. Groote koop-orders zijn wel is waar nog niet te constateeren en het lang ingewortelde wantrouwen doet ook thans nog wel eens tot realisatie overgaan, zoodra er ook slechts een geringe winst te bereiken valt, doch over het algemeen is de stemming bepaald hoopvoller geworden.

Zeer sterk kwam dit tot uiting op de rubbermarkt. Het ruwe product werd van Londen ongeveer 1 d. per pond beter geseind en onmiddellijk werd hier tot aankopen van rubberwaarden overgegaan. De prijzen aan het einde der berichts-periode zijn dan ook alle aanmerkelijk hooger dan bij het begin.

Ook de petroleum-afdeeling heeft een opgewekt verloop gehad. Wel konden de hoogste koersen niet behouden blijven, doch waar de stemming op de buitenlandsche beurzen voor dit fonds zoo geanimeerd blijft, gaat het publiek bij iedere inzinking tot nieuwe aankopen over.

Daarentegen waren aandeelen Geconsolideerde zeer sterk onder den invloed van het bericht omtrent Russische troepen-concentraties aan de Roemeensche grens. Tot nu toe is niet bevestigd, of hier met een Russischen aanval, dan wel met een verdediging tegen mogelijke Roemeensche machinaties rekening moet worden gehouden. Het uitblijven echter van ernstige berichten heeft dan ook hier een verbetering in de hand gewerkt.

	28 Dec.	30 Dec.	3 Jan.	Rijzing of daling.
Amsterdamsche Bank	170 1/2	172	173	+ 2 1/2
Ned. Handel-Mij. cert. v. a. a. d.	191	191 1/2	193 3/4	+ 2 3/4
Rotterd. Bankvereeniging..	126	126 1/2	126 1/2	+ 1/2
Amst. Superfosfaatfabriek..	120	124	124	+ 4
Van Berkel's Patent	101	101 1/4	101 1/4	+ 1/4
Insulinde Oliefabriek	92 3/8	96 1/4	96 1/4	+ 3 7/8
Jurgens' Ver. Fabr. pr. a. a. d.	88	88 1/8	89	+ 1
Ned. Scheepsbouw-Mij	89 3/8	98	99	+ 9 3/8
Philips' Gloeilampenfabriek	576	578 1/2	574 1/2	- 1 1/2
R. S. Stokvis & Zonen ...	500	500	500	
Vereenigde Blikfabrieken..	110 1/4	111	111	+ 3/4
Compania Mercantil Argent.	172	178	179 3/4	+ 7 3/4
Cultuur-Mij. d. Vorstenland.	228 1/2	252 1/2	249 3/4	+ 21 1/4
Handelsver. Amsterdam ..	529 1/2	571 1/2	573 1/2	+ 44
Holl. Transatl. Handelsver.	55	54 3/4	54 3/4	- 1/4
Linde Teves & Stokvis ...	128	132	138	+ 10
Van Nierop & Co's Handel-Mij.	102	100	100	- 2
Tels & Co's Handel-Mij	81	80	80	- 1
Gecons. Holl. Petroleum-Mij.	221 1/2	212	212	- 9 1/2
Kon. Petroleum-Mij.	606	630 1/2	629	+ 23
Orion Petroleum-Mij.	55 1/8	58 3/4	57	+ 1 7/8
Steaua Romana Petr.-Mij..	155	155	155	
Amsterdam-Rubber-Mij.	121 1/2	128	139 1/2	+ 18
Nederl.-Rubber-Mij.	60 1/2	62 1/2	62 1/2	+ 2
Oost-Java-Rubber-Mij.	194 1/2	194 1/2	219	+ 24 1/2
Deli-Maatschappij	480	499	499	+ 19
Medan-Tabak-Maatschappij.	290	295	295	+ 5
Senembah-Maatschappij	606	630	625	+ 19

De overige markten waren ook alle aan den vasten kant, hoewel zeer kalm. Voor scheepvaartwaarden begon iets meer animo te ontstaan. Teekenend voor den algemeenen toestand is echter, dat voor industrieele aandeelen, als Altius, Hollandia-Fabrieken Kattenburg, e.d. de vraag iets grooter wordt.

	28 Dec.	30 Dec.	3 Jan.	Rijzing of daling.
Holland-Amerika-Lijn	265	265	286	+ 21
" " " gem. eig.	255	270	278	+ 23
Holland-Gulf-Stoomv.-Mij. .	185	185	185	
Holl. Alg. Atl. Stoomv.-Mij.	40	40	40	
Hollandsche Stoomboot-Mij.	110	110	110	
Java-China-Japan-Lijn	162 1/2	175	183	+ 20 1/2
Kon. Hollandsche Lloyd ..	101 1/4	102 1/4	102 1/4	+ 1
Kon. Ned. Stoomv.-Mij. ..	137 1/2	142	142	+ 4 1/2
Koninkl.-Paketaart Mij.	155 1/2	155 1/2	157	+ 1 1/2
Maatschappij Zeevaart	160	160	159 1/2	- 1/2
Nederl. Scheepvaart-Unie..	168 3/4	173 1/4	176 1/4	+ 7 1/2
Nievelt Goudriaan	290 1/2	280	290	- 1/2
Rotterdamsche Lloyd.....	167 7/8	171	176 1/2	+ 8 3/8
Stoomv.-Mij. „Hillegersberg”	133	138	138	+ 5
" " „Nederland” ..	195 1/4	202	207 1/2	+ 12 1/4
" " „Noordzee” ..	53 1/4	51	51	- 2 1/4
" " „Oostzee”	144	144	144	

De Amerikaanse markt bleef zeer vast, vooral voor industrieele waarden.

	28 Dec.	30 Dec.	3 Jan.	Rijzing of daling.
American Car & Foundry..	150 3/4	154 3/8	154 1/8	+ 3 3/8
Anaconda Copper	81 1/16	77 1/16	84	+ 2 15/16
Un. States Steel Corp.	100 1/2	102 7/8	103 15/16	+ 3 5/16
Atchison Topeka	101 3/4	102 1/4	102 1/4	+ 1/2
Southern Pacific	120 1/4	127 1/2	127 1/2	+ 7 1/4
Union Pacific	147 13/16	155 1/2	153	+ 5 5/16
Int. Merc. Marine orig. Com.	15 1/8	16 3/16	16 3/8	+ 1 1/4
" " " " prefs.	61	64 3/4	64 3/4	+ 3 3/4

De geldmarkt was iets stroeover, zooals gewoonlijk bij de jaarswisseling. Prolongatie 5 pCt.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

4 Januari 1921.

De berichten over de in Europa te velde staande gewassen luiden alle zeer gunstig en de strenge vorst, welke eenige weken geleden heeft geheerscht, heeft volgens de inkomende rapporten geen schade veroorzaakt.

De prijzen der tarwe in Noord-Amerika bleven in de laatste weken vrijwel stationnair, echter met eene neiging tot stijgen. Het quantum, hetwelk sinds Augustus werd geëxporteerd, slaat een record, in vergelijking met het vorige jaar; eene stijging der prijzen wordt echter min of meer tegengehouden door de zeer gunstige berichten omtrent den oogst in Argentinië, welke thans in vollen gang is. Het aanstaande verloop der tarweprijzen zal denkelijk dan ook veel afhangen van de opbrengst en de snelheid waarop deze oogst binnenkomt. Wat de opbrengst betreft uit de vroegedistricten worden zeer gunstige dorsch-resultaten gemeld. De export wordt nog vrijwel verhinderd door de onzekerheid met betrekking tot de export-rechten.

Maïs was in Argentinië in de afgelopen week zeer vast gestemd, tengevolge van de groote vraag naar disponibile maïs van de zijde der exporteurs teneinde hunne vrachtruimte te kunnen vullen. Op de Europeesche markten werd deze vaste stemming met tamelijke onverschilligheid tegemoet getreden, daar de onderweg zijnde partijen nog ruim voldoende schijnen te zijn, om aan de vraag te kunnen voldoen.

Voor verschepingen in het nieuwe jaar treedt Noord-Amerika als een zeer scherp concurrent op, zoodat koopers zich voor Plata-maïs op latere aflading totaal teruggetrokken toonen. De prijzen voor mixed-maïs bewegen zich vrijwel op hetzelfde niveau als La Plata-maïs; op het moment der berichtgeving is mixed-maïs zelfs lager te koop dan La Plata-maïs.

Gerst wordt van den Donau niet veel meer aangeboden. Anderzijds bestaat voor het artikel niet veel belangstelling, daar de prijs tegenover maïs te hoog is.

Lijnzaad bewoog zich in Argentinië onregelmatig. In Europa, speciaal hier te lande ontwikkelde zich meer vraag voor zaad in verband met de verbetering der olieprijsen.

De oogstberichten uit Indië zijn er niet beter op geworden en de verwachting is, dat de opbrengst veel geringer zal zijn dan vorig jaar.

Nederland: Met Duitschland komen regelmatig zaken in Noord-Amerikaansche tarwe tot stand. Afdoeningen in nieuwe La Plata-tarwe stuiten nog af op de moeilijkheden in zake de export-duty, daar de koopers deze alleen voor rekening van den verkooper willen laten, waaraan deze tot zoover weigeren te voldoen.

Rogge met een weinig meer attentie voor goede buitenlandsche baksoorten. Afdoeningen werden nog niet vermeld.

Maïs. Tengevolge van de geringe voorraden konden houders goede prijzen blijven bedingen. Voor stoomend bestaat niet veel belangstelling, op aflading in het geheel gene, daar de prijzen hiervan te hoog zijn tegenover de Noord-Amerikaansche mixed-maïs. Het aanbod hiervan was de laatste dagen nogal sterk tot dalende prijzen, vooral per Januari-verscheping en verschillende afdoeningen kwamen tot stand. Bij gelijken prijs met La Plata-maïs begint de consumptie meer belangstelling voor mixed-maïs te toonen. Voor spoedig gewachte mixed-maïs werden zeer hoge prijzen besteed. Donau-maïs weinig aangeboden. Te Antwerpen disponibile partijen Galfox vonden tot loonende prijzen afzet naar hier.

Gerst weinig gevraagd. Haver zonder handel. Tengevolge van meer vraag tot stijgende prijzen naar lijnolie kwamen in het begin der week tamelijk veel zaken in stoomend lijnzaad tot stand. Later kalmeerde de stemming in verband met teruglopende olie-prijzen, om prijs-houdend te sluiten.

Noteringen.						Locoprijzen te Rotterdam/Amsterdam.				
Data	Chicago			Buenos Ayres			Soorten.	3 Jan. 1921	27 Dec. 1920	3 Jan. 1920
	Tarwe Maart	Mais Jan.	Haver Mei	Tarwe Febr.	Mais Febr.	Lijnzaad Febr.				
3 Jan. '21	176 ¹ / ₄	76 ³ / ₈	50 ¹ / ₈	17,70	9,05	16,80	Tarwe*	25,50	25,75	—
27 Dec. '20	169 ¹	69 ³ / ₄	46 ¹	17,50	9,25	16,20	Rogge (No. 2 Western) ¹	25,—	25,25	—
2 Jan. '20	226	135 ³ / ₈	84 ¹ / ₈	13,70	6,65	20,60	Mais (La Plata)	276,—	276,—	358,—
2 Jan. '19	226	141 ¹ / ₂	69 ³ / ₈	11,95	5,35	18,75 ³	Gerst (48 lb. feeding) .. ²	345,—	340,—	440,—
2 Jan. '18	220	126 ³ / ₈	75 ³ / ₄	13,05	6,90 ⁴	17,20	Haver (38 lb. white cl.)... ¹	15,—	17,—	22,—
20 Juli '14	82 ¹	56 ³ / ₈	36 ¹ / ₂	9,40 ³	5,38 ²	13,70 ³	Lijnkoeken (Noord-Ameri- ka van La Plata-zaad)*	200,—	200,—	267,50
							Lijnzaad (La Plata).... ⁴	460,—	440,—	810,—

¹) per Dec. ²) per Sept. ³) per Maart ⁴) per Jan.

¹) p. 100 K.G. ²) p. 2000 K.G. ³) p. 1000 K.G. ⁴) per 1960 K.G. * Hard/Red Winter Wheat nr. 2.

AANVOEREN in tons van 1000 K.G.

Artikelen.	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	27 Dec.—1 Jan. 1921	Sedert 1 Jan. 1921	Overeenk. tijdvak 1920	27 Dec.—1 Jan. 1921	Sedert 1 Jan. 1921	Overeenk. tijdvak 1920	1921	1920
Tarwe	27.147	6.539	2.838	—	—	—	6.539	2.838
Rogge	11.797	—	—	—	—	—	—	—
Boekweit	—	—	—	—	—	—	—	—
Mais	17.252	—	—	ca. 2000	—	—	—	—
Gerst	7.278	—	—	ca. 130	—	—	—	—
Haver	572	—	—	—	—	—	—	—
Lijnzaad	5.434	—	—	ca. 4000	—	—	—	—
Lijnkoek	1.299	204	—	—	—	—	204	—
Tarwemeel	—	—	—	—	—	—	—	—
Andere meelsoorten	152	—	—	—	—	—	—	—

KATOEN.

Noteringen voor Loco-Katoen.
(Middling Uplands).

	3 Jan. '21	27 Dec. '20	20 Dec. '20	3 Jan. '20	3 Jan. '19
New York voor Middling ..	16,00 c	15,— c	15,50 c	39,25 c	31,65 c
New Orleans voor Middling	14,— c	13,75 c	14,25 c	40,25 c	30,75 c
Liverpool voor Fy Middling	999 d	10,79 d ¹	11,56 d	30,41 d ²	22,04 d ³

¹) 28 Dec. ²) 2 Jan. 1920. ³) Middling.

Ontvangsten in, en uitvoeren van Amerikaansche havens.
(In duizendtallen balen).

	1 Aug. '20 tot 31 Dec. '20	Overeenkomstige perioden	
		1919	1918
Ontvangsten Gulf-Havens..	2742	2259	1802
" Atlant. Havens	722	1604	1008
Uitvoer naar Gr. Brittannië	938	1451	976
" " 't Vasteland.	1451	1363	837
" " Japan etc...			

Voorraden in duizendtallen	31 Dec. '20	2 Jan. '20	3 Jan. '19
Amerik. havens.....	1453	1546	1411
Binnenland.....	1612	1277	1392
New York	?	61	116
New Orleans	?	506	434
Liverpool	1012	856	452

Marktbericht van de heeren Sir Jacob Behrens & Sons,
Manchester, d.d. 22 December 1920.

Gedurende de eerste helft van de week zijn prijzen van Amerikaansche katoen wat vaster, doch vandaag is de markt van Amerikaansche katoen weer lager en hebben prijzen het laagste punt van het seizoen bereikt, ook al door groote liquidaties in Wallstreet, de daling van de effectenmarkt en op berichten, dat het Zuiden meer dringend aanbod.

Ook hadden de daling in den sterlingkoers en een grooter aanbod in Texas een slechten invloed op de markt, terwijl ook het Ginnersrapport van 13 Dec. j.l. een hoeveelheid geginde balen aangaf van 10.878.000 tegen 9.397.000 balen verleden jaar, hetgeen ook een deprimeerende werking had. De eenige haussefactor schijnt tot nu toe de mogelijkheid van een kleineren aanplant in het komend seizoen te zijn. Egyptische katoen blijft flauw, prijzen zijn onveranderd.

Zaken in garens, die in den regel in dezen tijd niet veel beteekenen staan thans geheel stil. Prijzen zijn opnieuw lager en wel voor de Am. garens ongeveer 1 d. en voor

Egyptische garens plus minus 2 d. per lb. Spinners onder vinden moeite om zelfs hun verminderde productie te verkoopen en voorraden nemen nog geregeld toe. Ook naar bundelgarens bestaat bijna geen vraag; doch er zijn nog vrij groote hoeveelheden in order tegen veel hogere prijzen. De eenige markten op het vasteland, waar nog eenige vraag bestaat, zijn Holland en Duitschland.

In de doekmarkt schijnt ook totaal niets om te gaan. Fabrikanten en exporteurs werken nu oude orders af en hebben absoluut geen belangstelling voor nieuwe contracten. De overzeesche markten koopen ook niet en hoewel voorraden over het algemeen niet groot kunnen zijn, merkt men daarvan in de vraag nog niets. Men hoort zelfs, dat er in enkele overzeesche havens thans gebrek aan opslagruimte is, nu vrijwel alle aankomende partijen opgeslagen moeten worden, daar er vrijwel niets in consumptie gaat.

15 Dec. 22 Dec.

15 Dec. 22 Dec.

Liverpoolnoteringen. T.T. op Indië.... 1/5¹/₄ 1/5¹/₄
F.G.F. Sakellaridis 26,00 25,00 T.T. op Hongkong 3/9¹/₂ 3/1
G.F. No. 1 Oomra 6,00 5,75 T.T. op Shanghai. 4/0 3/11¹/₂

SUIKER.

In Duitschland is het resultaat der December rondvraag, waarop 263 fabrieken geantwoord hebben, bekend geworden en men verwacht thans eene ruw-suikerproducte van niet meer dan 1.076.000 tons, terwijl deze in Novmber nog geraamd werd op 1.156.000 tons. Deze kleinere suiker oogst is uitsluitend te wijten aan het feit, dat een groot kwantum bieten aan de suikerindustrie onttrokken en voor andere doeleinden verwerkt werd, aangezien de opbrengst der velden alleszins gunstig was. Door 175 fabrieken, welke de campagne beëindigd hebben, werd opgegeven, dat zij dit jaar totaal verwerkten 8.345.000 tons suikerbieten tegen 6.750.000 tons in het vorig jaar.

Uit Frankrijk wordt gemeld, dat een groot aantal fabrieken de verwerking der bieten thans beëindigd hebben. De productie bedraagt ongeveer 315.000 tons ruwe suiker tegen 172.000 tons in het vorige jaar.

In de afgelopen week is de Java-markt vast gebleven. Behalve belangrijke posten uit den ouden oogst werden er ongeveer 20.000 tons uit oogst 1921 door de Producenten-Trust verkocht tot f 20,— per picol e.k. De afwikkeling der Decemberposities op Java is zonder verdere ongelukken afgelopen door onderhandsche schikkingen tusschen koopers en verkoopers.

Hier te lande werd witte Javasuiker in het begin der week afgedaan tot f 32,— c.i.f. Holland, doch liepen prijzen daarna op tot f 42,—, terwijl voor loco f 43,— geboden werd en tot f 44,50 te koop zoude zijn geweest.

De markt in Amerika veranderde niet veel. Spot Centrifugals noteerden aanvankelijk 5,31 c., daarna weder 5,39 c. Na iets ingezakt te zijn noteerde suiker op termijn voor Jan. 4,48 c., Mei 4,82 c. en Juli 5,02 c.

De laatste Cuba-statistiek luidt:

	1920	1919	1918	
Weekontvangst tot 25 Dec.	5.000	57.058	21.815	tons
Totaal sedert 1 Dec.	12.600	106.000	44.514	"
Werkende fabrieken	17	108	91	
Weekexport tot 25 Dec.	—	22.795	2.242	"
Totale voorraad 25 " " ..	13.000	75.771	42.272	"
Export U. K. tot 4 Dec.	502.010	593.379	870.631	"
" Frankrijk „ 4 " " ..	57.821	158.312	38.498	"

Zeer opmerkelijk is het kleine aantal werkende fabrieken.

NOTEERINGEN.

Data	Amsterdam per loopende maand	Londen			New York 96 p Ct. Centrifugals
		Tates Cubes No. 1	White Java f.o.b. per Jan./Febr.	Amer. Granulated c.i.f. Jan./Febr.	
29 Dec. '20	f —	Sh. 76/-	Sh. 30/-	Sh. —	\$ cts. 5,39
22 „ '20	„ —	84/-	27/6	—	5,26
29 Dec. '19	„ —	72/-	79/6	—	7,28
29 Dec. '18	„ —	64/9	—	—	7,28
11 Juli '14	„ 11 ¹³ 1/2	—	—	—	3,26

KOFFIE.

(Mededeeling van de Makelaars G. Duuring & Zoon, Kolff & Witkamp en Leonard Jacobson & Zonen).

Noteringen en voorraden.

Data	Rio		Santos		Wisselkoers
	Voorraad	Prijs No. 7	Voorraad	Prijs No. 4	
1 Jan. 1921	1)	1)	1)	1)	1)
25 Dec. 1920	1)	1)	1)	1)	1)
18 „ 1920	563.000	7.900	3.067.000	9.000	10 1/4
1 Jan. 1920	1)	1)	1)	1)	1)

Ontvangsten:

Data	Rio		Santos	
	Afgelopen week	Sedert 1 Juli	Afgelopen week	Sedert 1 Juli
1 Jan. 1921	55.000	1.544.000	208.000	6.266.000
1 Jan. 1920	32.000	1.358.000	50.000	2.983.000

1) Feestdag

KAPOK.

(Opgave van de Makelaars Gebrs. van der Vies, Amsterdam.)

Kapakstatistiek op 31 December 1920.

Importeurs:	Voorr.		Aanv.		Verk.		Voorr.	
	1 Jan. 1920	31 Dec. 1920	1 Jan. 1920	31 Dec. 1920	1 Jan. 1920	31 Dec. 1920	1 Jan. 1920	31 Dec. 1920
S. & W. Birnbaum.....	—	1788	—	730	—	1058	—	—
H. G. Th. Crone.....	1323	7833	—	8449	—	507	—	—
Edgar & Co.....	—	1935	—	1935	—	—	—	—
Van Eeghen & Co.....	146	4610	—	4422	—	334	—	—
Van Heekeren & Co.....	—	906	—	906	—	—	—	—
Hoving & Beer.....	80	640	—	520	—	200	—	—
Landbouw-Mij., „Geboegan“	—	720	—	720	—	—	—	—
Mirandolle Vouë & Co....	650	16765	—	15162	—	2253	—	—
Ned. Mij. v. Overzeehandel	—	500	—	—	—	500	—	—
S. L. van Nierop & Co....	—	4870	—	3937	—	933	—	—
W. Tengbergen & Co.....	—	1996	—	1996	—	—	—	—
Weise & Co.....	—	3330	—	3060	—	270	—	—
J. Zwaardemaker Hzn. ...	—	1426	—	1426	—	—	—	—
Order.....	—	8357	—	8357	—	—	—	—
		2199		55476		51620		6055

COPRA.

De markt was gedurende de afgelopen week eenigszins onregelmatig, doch meerendeels vast gestemd en de prijzen gingen niet onbelangrijk omhoog.

De noteringen zijn heden:

Ned.-Ind. f.m.s. Stoomend	afl. .. f	48,50
„ „ „ November/Januari	„ .. „	47,75
„ „ „ Januari/Maart	„ .. „	47,—
„ „ „ Mixed November/Januari	„ .. „	45,50

4 Januari 1920.

RUBBER.

De rubbermarkt, welke in het begin der afgelopen week zeer flauw was, is in vaste stemming gesloten. Of deze verbetering aan navraag van fabrieken toe te schrijven is, staat echter niet vast.

De noteringen zijn:		einde vorige week:	
Prima Crêpe loco	61 c.	56 1/2 c.	
„ Sheets „	55 „	52 „	
„ Crêpe Januari/Maart..	62 „	57 1/2 „	
„ Sheets „	57 „	54 1/2 „	
„ Crêpe April/Juni	57 „	65 1/2 „	
„ Sheets „	62 „	59 1/2 „	

4 Januari 1921.

VERKEERSWEZEN.

SCHEEPVAART.

GRAAN.

Data	Petrograd Londen/R'dam	Odessa Rotterdam	Atl. Kust Ver. Staten		San Lorenzo	
			Rotterdam	Bristol Kanaal	Rotterdam	Engeland
27 D. '20/1 J. 1921	—	—	7/3	7/3	37/6	37/6
20/25 Dec. 1920	—	—	7/-	7/-	35/-	35/-
29 D. '19/3 J. 1920	—	—	—	—	—	—
30 D. '18/4 J. 1919	—	—	—	—	—	—
Juli 1914	11 d.	7/3	1/11 1/4	1/11 1/4	12/-	12/-

KOLEN.

Data	Cardiff				Oostk. Engeland	
	Bordeaux	Genua	Port Said	La Plata Rivier	Rotterdam	Gothenburg
27 D. '20/1 J. '21	10/-	18/9	—	—	—	—
20/25 Dec. 1920	11/-	19/-	—	—	—	—
29 D. '19/3 J. '20	—	—	—	—	—	—
30 D. '18/4 J. '19	—	—	—	—	—	—
Juli 1914	fr. 7,—	7/-	7/3	14/6	3/2	4/-

DIVERSEN.

Data	Bombay West Europa (d. w.)	Birma West Europa (rijst)	Vladivostok West Europa	Chili West Europa (salpeter)
27 Dec. '20/1 Jan. 1921..	47/6	—	—	59/-
20/25 December 1920..	47/6	—	—	—
29 Dec. '19/3 Jan. 1920..	—	—	—	—
30 Dec. '18/4 Jan. 1919..	—	—	—	—
Juli 1914..	14/6	16/3	25/-	22/3

Graan Petrograd per quarter van 496 lbs. zwaar, Odessa per unit, Ver. Staten per quarter van 480 lbs. zwaar.

Overige noteringen per ton van 1015 K.G.

INKLARINGEN.

VLISSINGEN.

Landen van herkomst	December 1920		December 1919	
	Aantalschepen	Bruto M ³ .	Aantalschepen	Bruto M ³ .
Groot-Brittannië	29	196.204	22	127.301
Duitschland	2	6.780	—	—
België	1	796	1	943
Frankrijk	8	2.698	—	—
Levant 1)	1	2.469	3	2.281
Roemenië, Bulgarije 2)	18	10.251	38	18.662
Totaal	59	219.198	64	149.187
Nationaliteit.				
Nederlandsche ..	38	203.448	37	135.464
Britsche	3	7.576	19	10.718
Duitsche	5	3.099	2	202
Noorsche	—	—	1	605
Belgische	5	2.377	4	1.922
Fransche	8	2.698	1	276
Totaal	59	219.198	64	149.187

1) Bijleggers 2) Sleepbooten.

(B. Stofkooper.)

DELFIJL.

Landen van herkomst	December 1920		December 1919	
	Aantal schepen	N. R. T.	Aantal schepen	N. R. T.
Binnenl. havens.	1	94	7	574
Groot-Brittannië	—	—	1	159
Duitschland	27	4.506	14	1.762
Zweden	1	142	9	2.876
Denemarken....	7	659	2	300
Finland.....	10	2.673	8	1.829
Chili	2	3.608	—	—
Totaal	48	11.682	41	7.500
Nationaliteit.				
Nederlandsche ..	16	2.232	13	1.815
Duitsche	32	9.450	26	5.294
Zweedsche	—	—	1	320
Andere	—	—	1	71
Totaal	48	11.682	41	7.500

(A. van Dijk.)

Veertiendaagsch overzicht.

Sinds het vorig overzicht heeft de vrachtenmarkt geheel in het teeken van de Kerstlagen en het Nieuwjaar gestaan en kwamen zeer weinig zaken tot stand.

Met uitzondering van de vrachten van de La Plata Rivier naar Europa, was de markt over het geheel lager. Een paar cijfers, welke een idee van de vrachten geven, zijn:

Steenkolen N.-Amerika—Rotterdam/Antwerpen \$ 4,50, Fransch-Atlantische havens \$ 5,—, West-Italië \$ 6,—, Fosfaat van Jacksonville naar Rotterdam \$ 6,—.

Zwaar graan van N.-Amerika naar U. Kingdom/Antwerpen 7/6.

De vracht on deadweight van Bombay is ongeveer 47/6.

Er is iets meer vraag voor maïs in Europa, zoodat de vrachten van de La Plata iets vaster waren. De vracht is ongeveer 43/6 naar U. Kingdom/Cont. Februari-lading is iets hooger.

RIJNVAART.

Week van 27 December 1920 tot 3 Januari 1921.

In de afgelopen berichtswEEK kwam weinig verandering in den toestand. Het water viel nog eenige Centimeters.

Het sleeploon van Rotterdam naar de Ruhrhavens bedroeg het 160-cents-tarief. De huur voor rijnschepen werd met ca. 5 tot 5½ cents per ton per dag genoteerd.

Ruhrort. Het sleeploon Ruhrort-Mannheim werd met Mk. 75,— tot Mk. 72,— genoteerd. Voor reizen van Ruhrort naar den Bovenrijn bedroeg de scheepshuur, evenals de vorige berichtswEEK, Mk. 0,80 per ton per dag. Exportkolen werden bevracht van Ruhrort naar Rotterdam tegen f 0,70 per ton met vrij sleepen.

ADVERTENTIËN

De N.V. Nederlandsche Huistelefoon-Maatschappij

ROTTERDAM

Telefoon 3800

AMSTERDAM

Telefoon N 5580

's-GRAVENHAGE

Telefoon H 280, 300

LEEWARDEN

GRONINGEN

Telefoon 1555

ARNHEM

Telefoon 2723

levert uit voorraad TELEFOON-, SCHEL-, ELECTR. KLOK-INSTALLATIES, etc., in huur en koop.

Herstelt en onderhoudt onder garantie ook alle niet door haar uitgevoerde installaties.

PROSPECTUS GRATIS.

Groeneveld, van der Poll & Co.

Telegramadres
„GROENPOL”

Electrotechnische Fabriek
AMSTERDAM
de Ruyterkade 41-42

Telefoon
N 2078 N 9078
N 9482

Complete installatiën voor
Electrische verlichting en Krachtoverbrenging

ALLEENVERTEGENWOORDIGERS DER

ALLMÄNNA SVENSKA ELEKTRISKA Akt. Bol.

te VÄSTERÅS (Zweden)

Generatoren, Dynamo's en Motoren voor gelijk-, wissel- en draaistroom
Transformatoren en toestellen